

Welkom

Rabobank

samen verder met
 VISSER&VISSER

Programma

7.30 – 8.00 uur	Inloop met ontbijt
8.00 - 8.05 uur	Opening door Ronald van Raaij, directeur MKB van Rabobank.
8.05 - 8.35 uur	Otto Raspe, econoom bij Rabo Research geeft zijn visie op de plannen van het kabinet en de belangrijkste economische ontwikkelingen.
8.40 - 9.20 uur	Wim Pietjouw, fiscalist van Visser & Visser duidt de belastingplannen voor volgend jaar.
9.25- 9.30 uur	Afsluiting Wils van Dam van Visser & Visser met pitch over GorkumNext door Jan van Wijgerden.

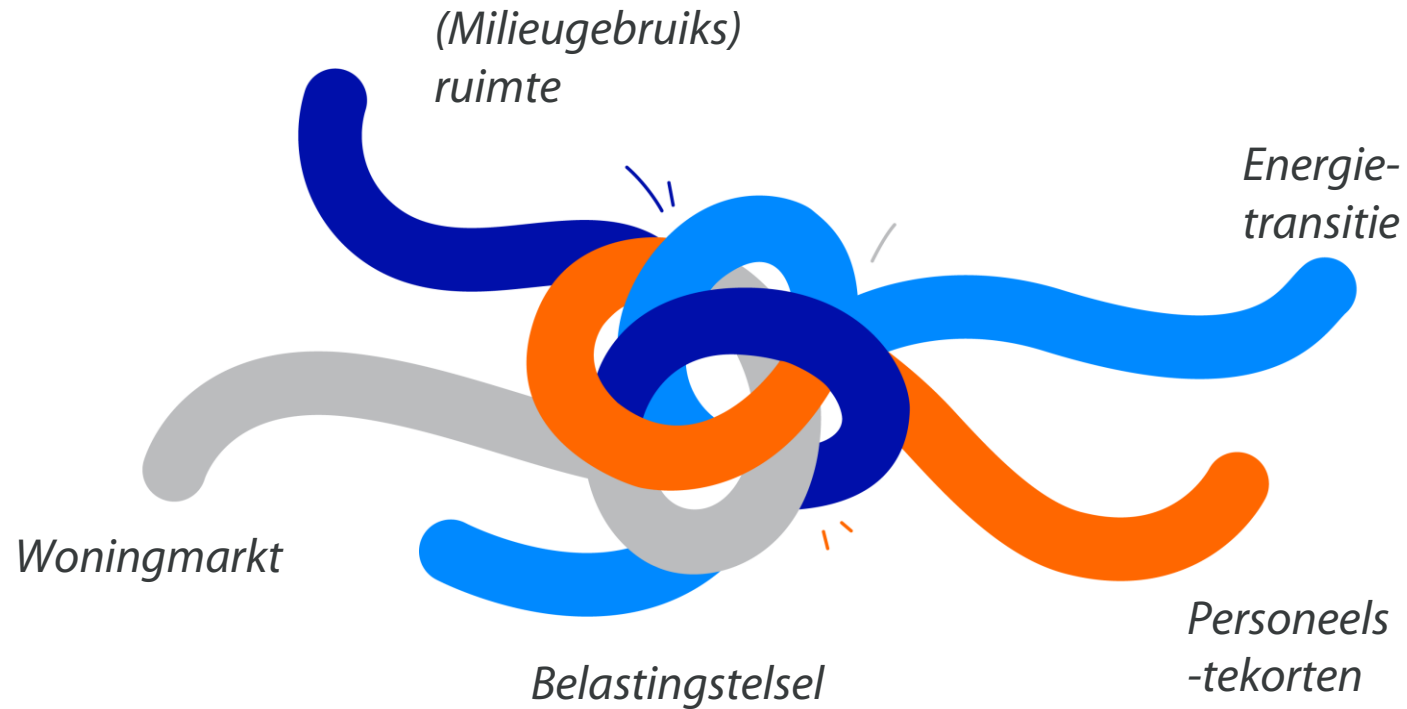
Prinsjesdag

Kabinet kampt met complexe kluwen problemen

Complexe kluwen problemen

Meerdere, samenhangende opgaven in een steeds complexere omgeving

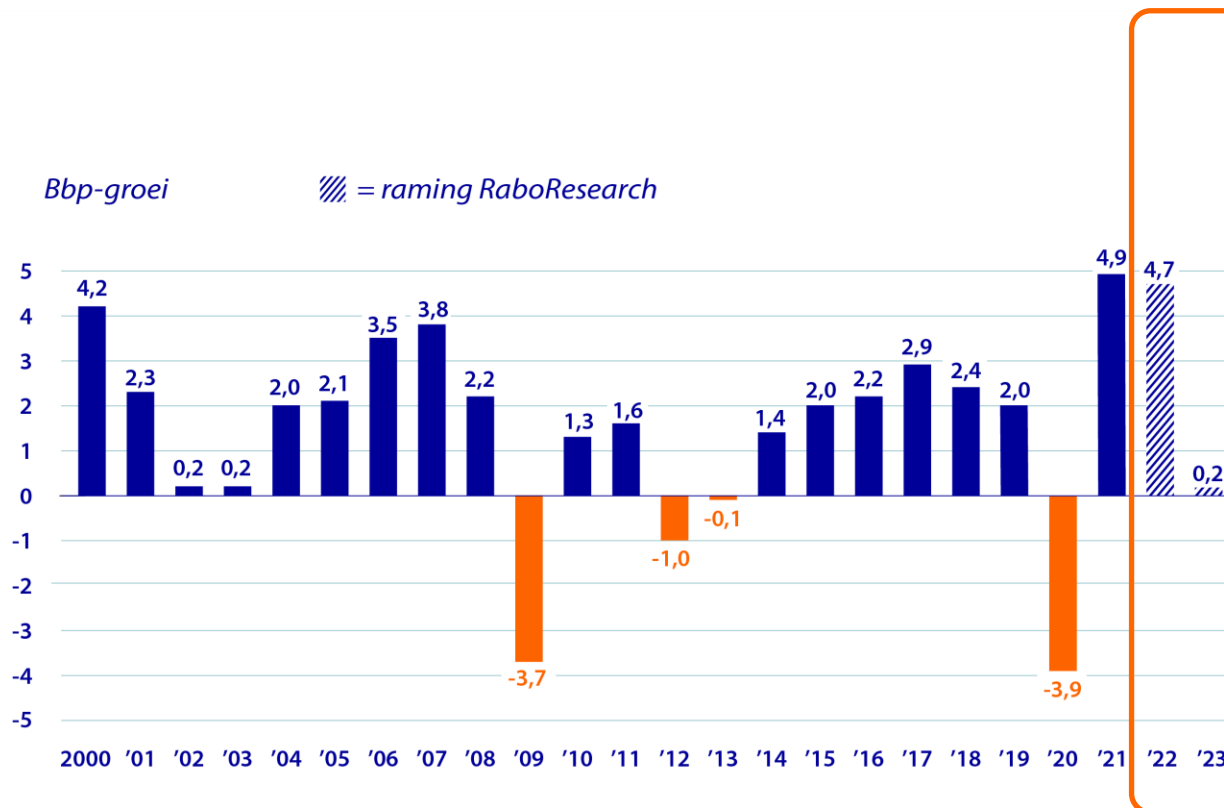

Economische groei stagneert

Twee kwartalen krimp in de wintermaanden

Nederland

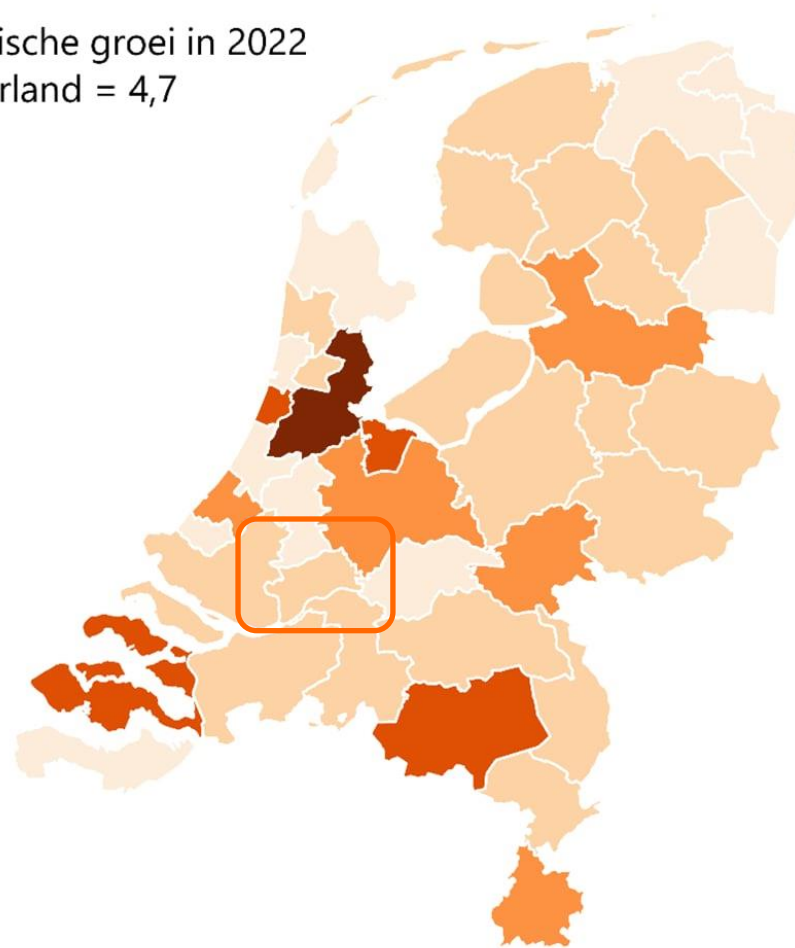
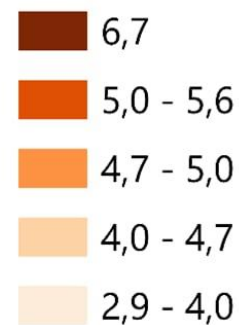
De Nederlandse economie nadert een kantelpunt. Na sterke groeicijfers, zorgt inflatie voor economische krimp. Overheidssteun dempt de schade voor huishoudens enigszins.

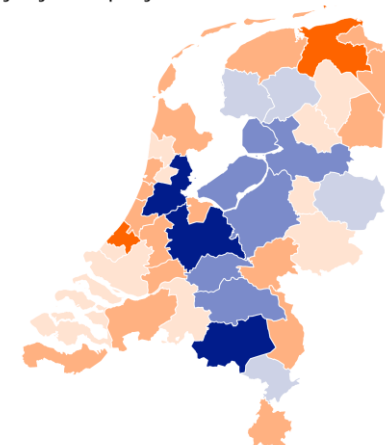
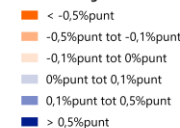
2022 Regionale verschillen in economische groei

Vooral regio's met een grote horeca- en vrijetijdsector groeien (herstellen)

Verwachte economische groei in 2022
in procenten, Nederland = 4,7

Ontwikkeling aandeel in bruto toegevoegde waarde per regio 1995-2020

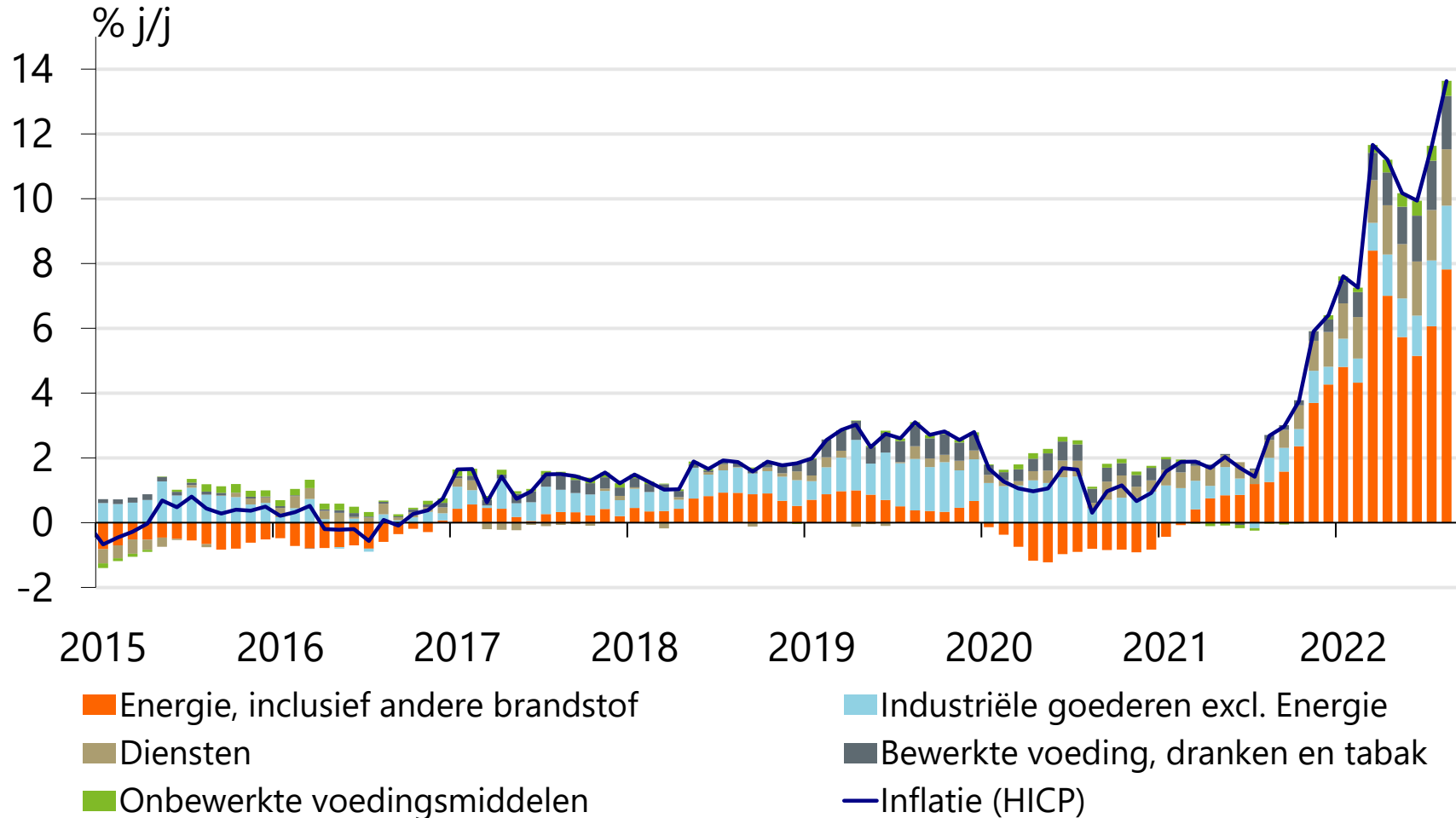
Zuidoost-Zuid-Holland:
Sectorstructuur draagt bij aan
achterblijvende groei, maar ook
geen plus door ook
ondernemerschapsklimaat

Inflatie

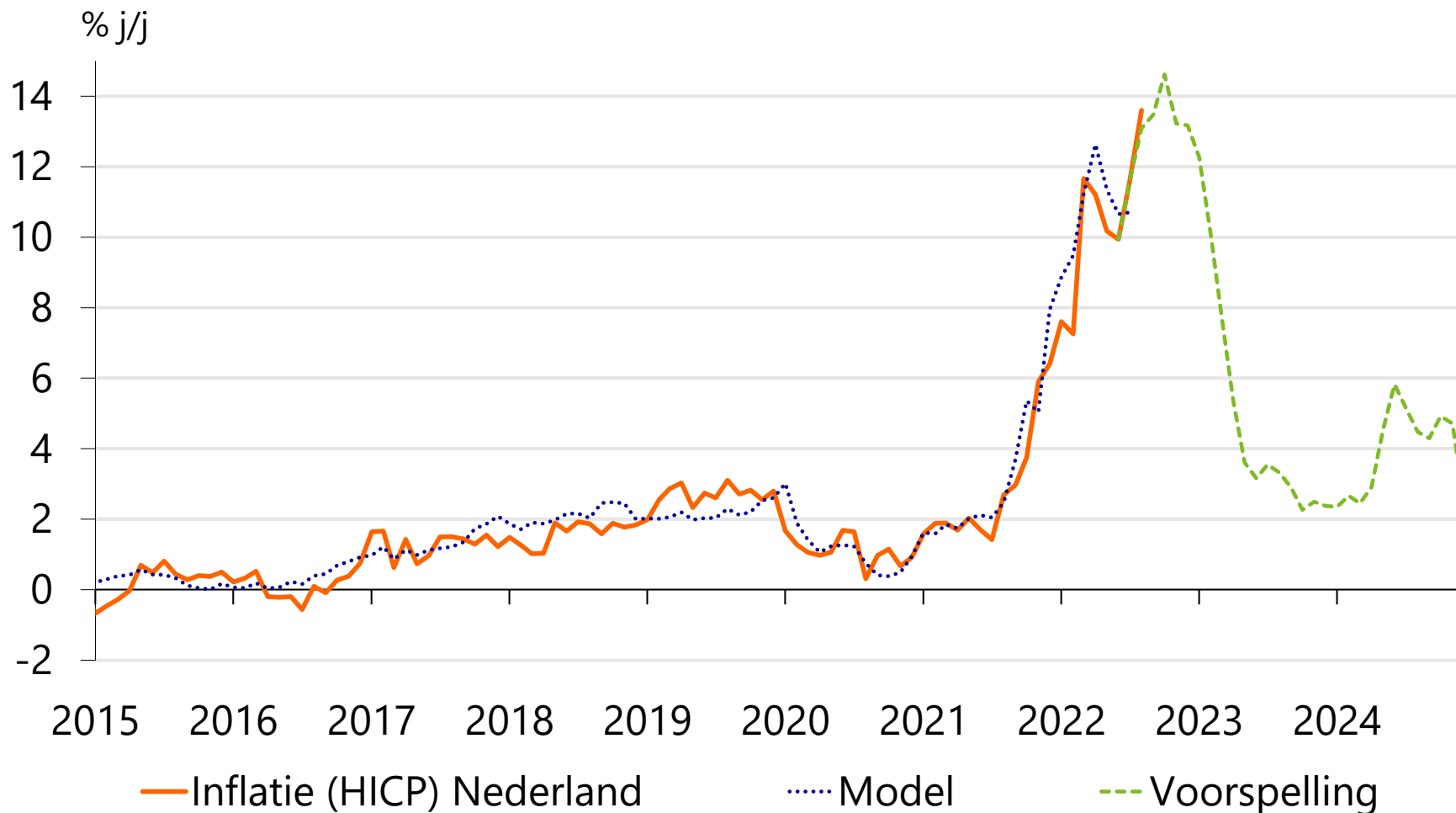
Energie is de grote boosdoener

50 tot 60 procent van inflatiecijfer komt door hogere energieprijzen

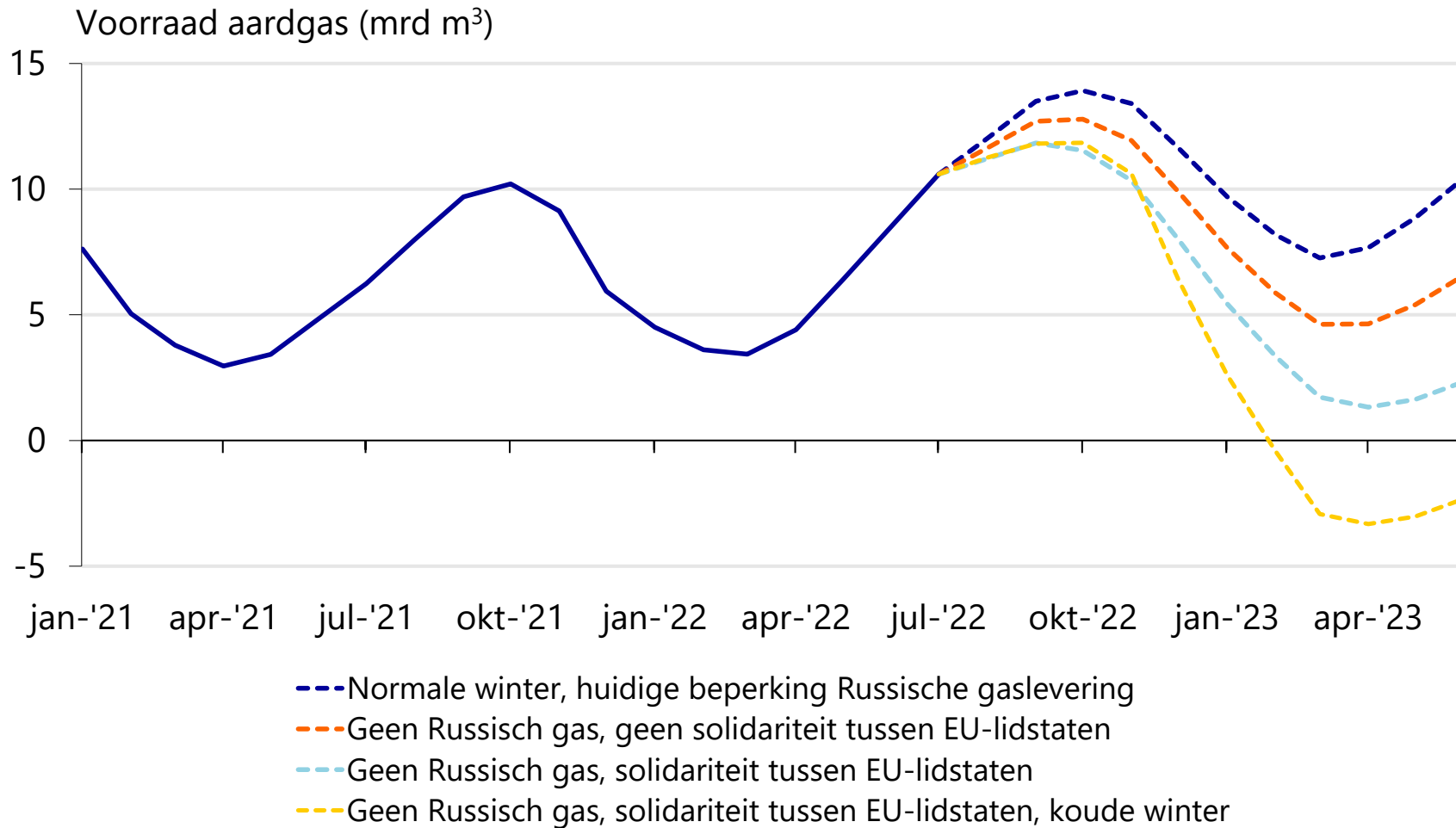

Inflatieverwachtingen

Inflatie in 2022 komt naar verwachting uit op gemiddeld 11,5 (inclusief beleid!)

Bij zeer koude winter is Nederland kwetsbaar

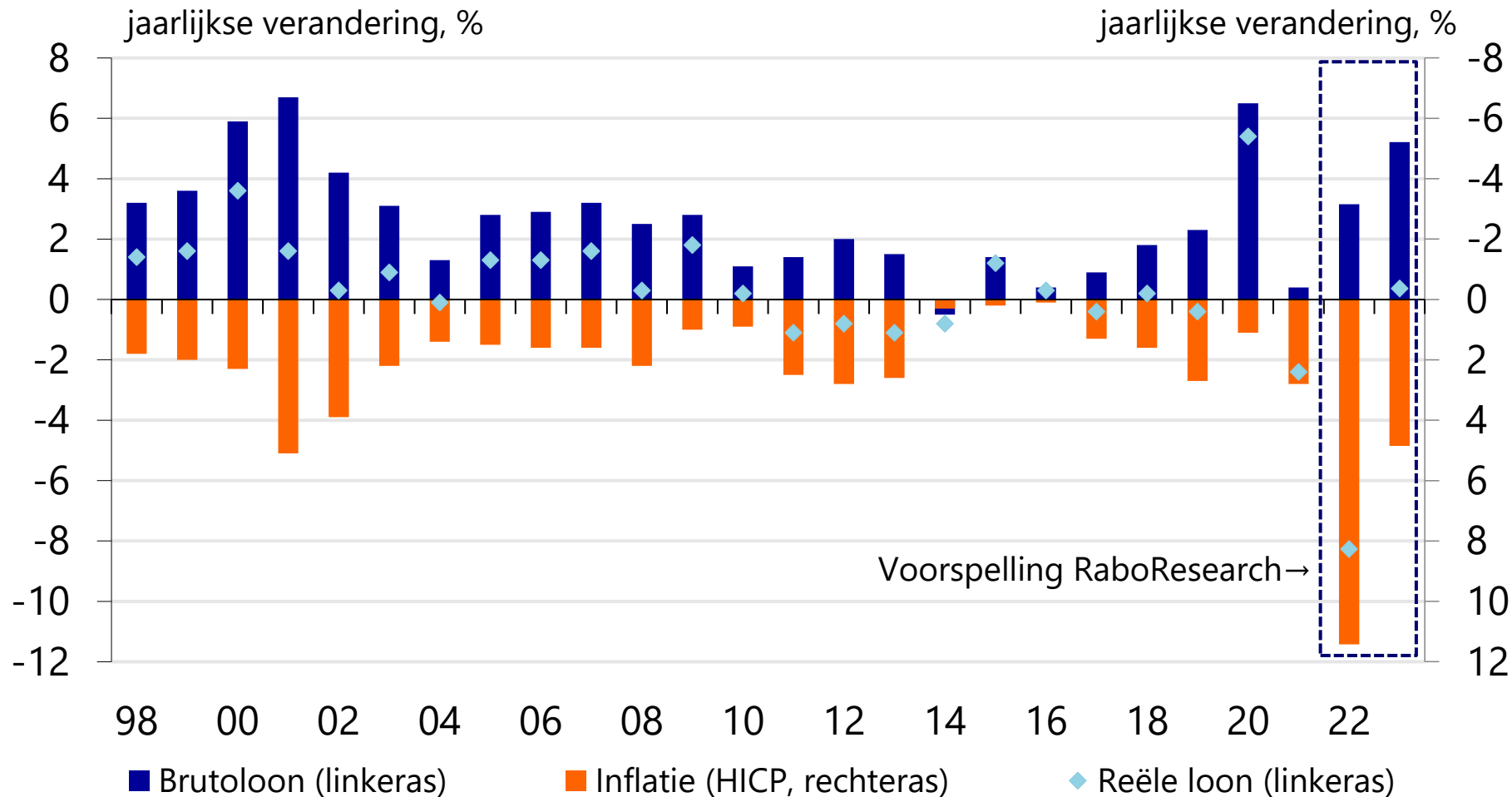

Koopkracht

Reële lonen dalen sterk

Inflatie laat sporen na

Bron: CPB, RaboResearch

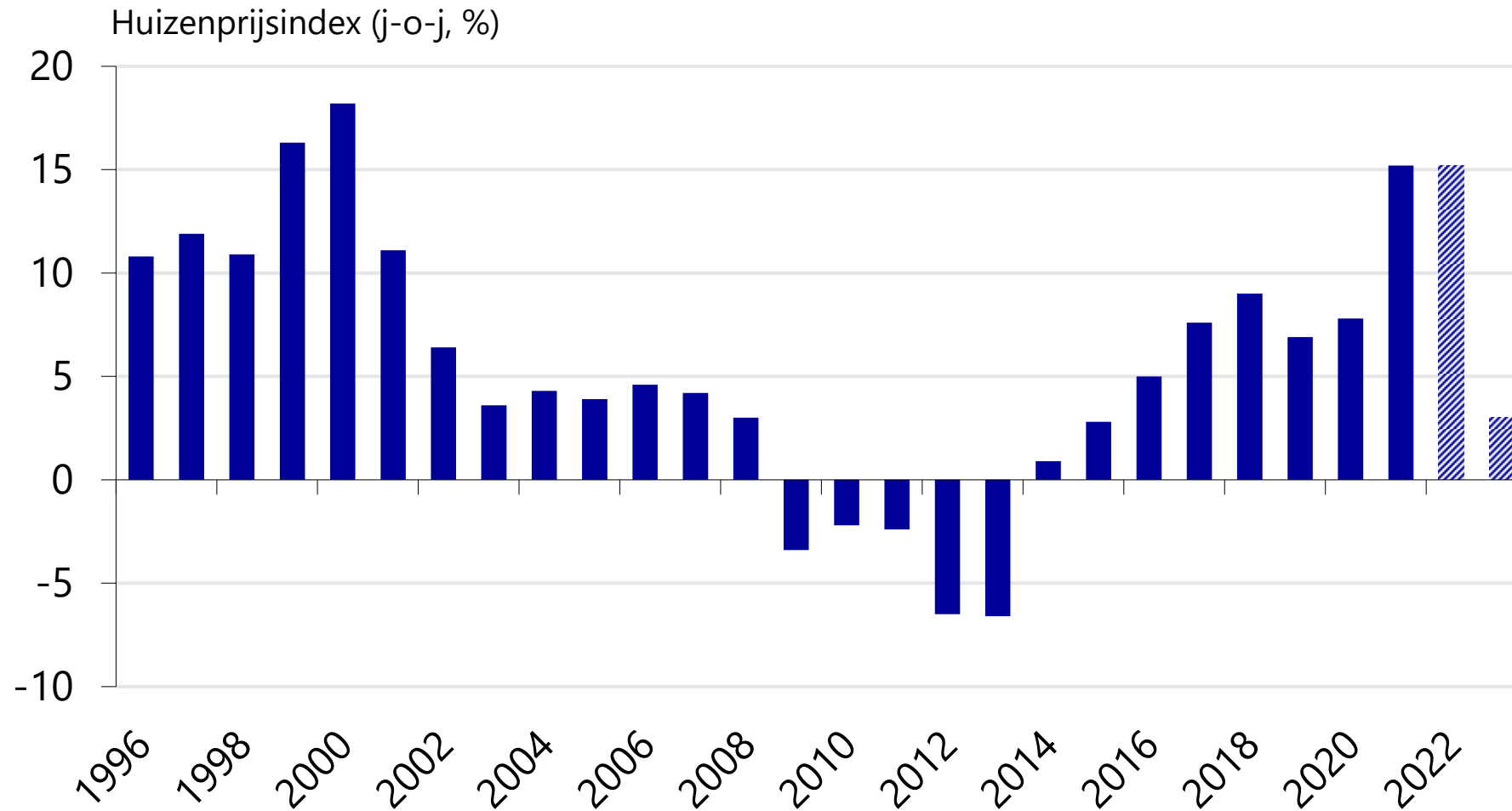
Huizenmarkt in onstuimige tijden

Hoe gaan we de wooncrisis te
lijf?

Diepe dalen, hoge pieken

En dat raakt ook de economie

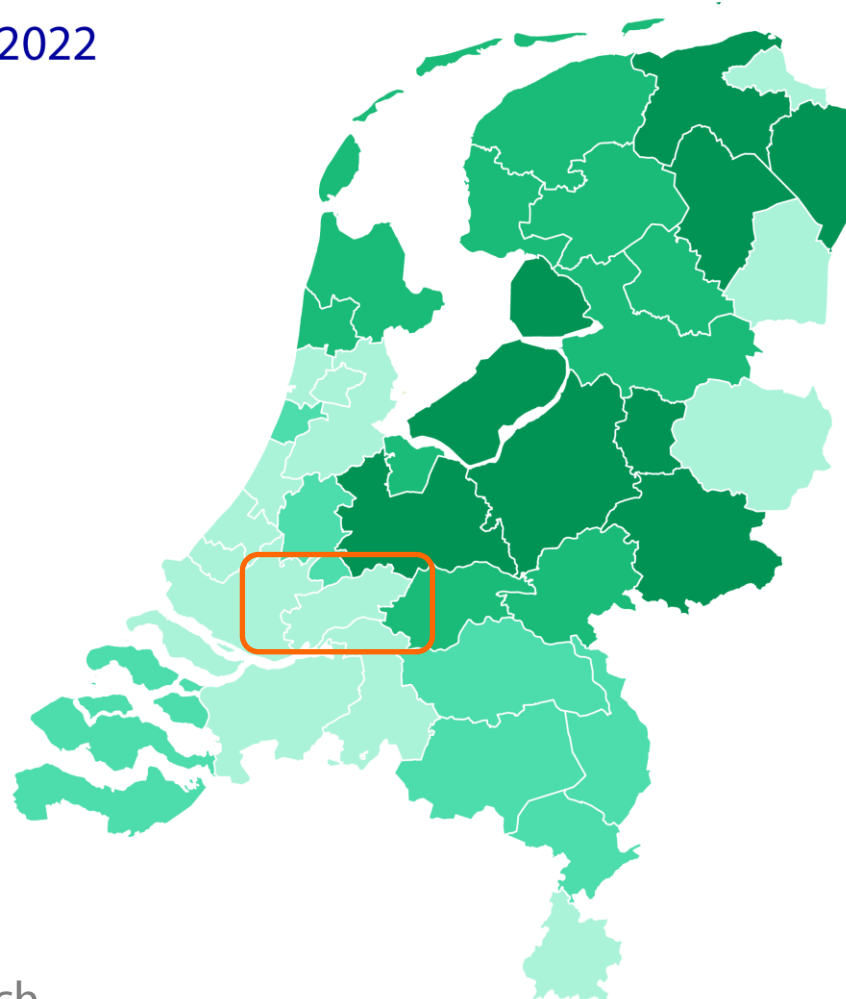
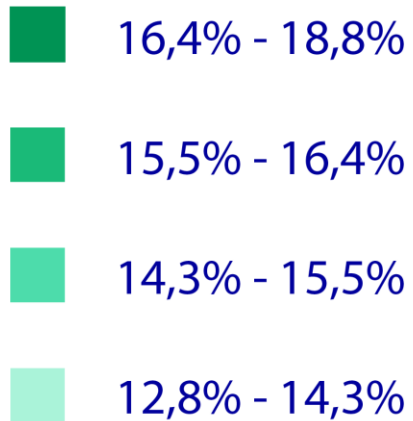

De hogere hypotheekrentes, de energiecrisis en de minder gunstige economische vooruitzichten drukken de vraag naar koopwoningen

Verwachte groei huizenprijzen 2022

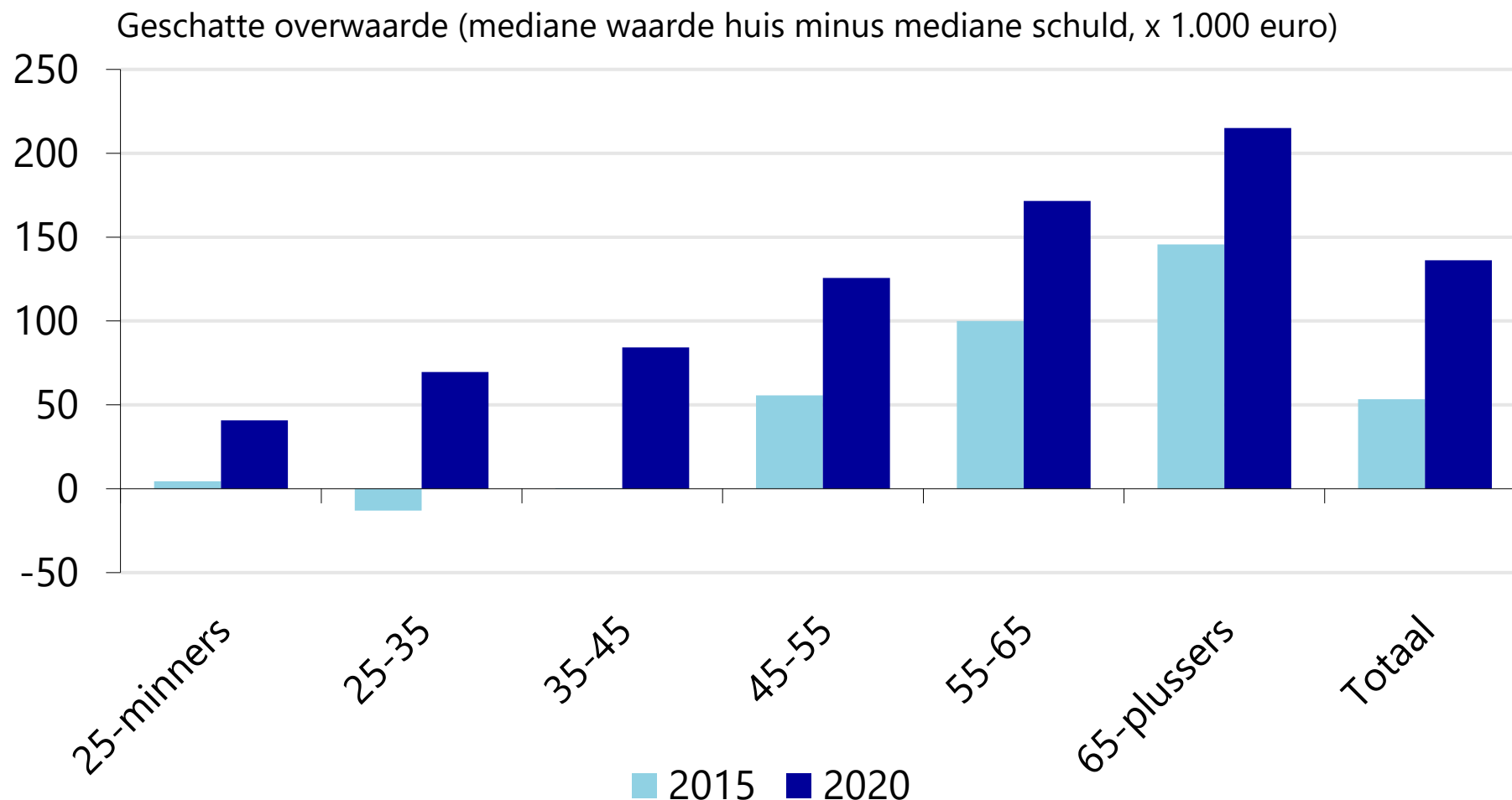
Forse stijging huizenprijzen in Groningen

Verwachte groei huizenprijzen 2022

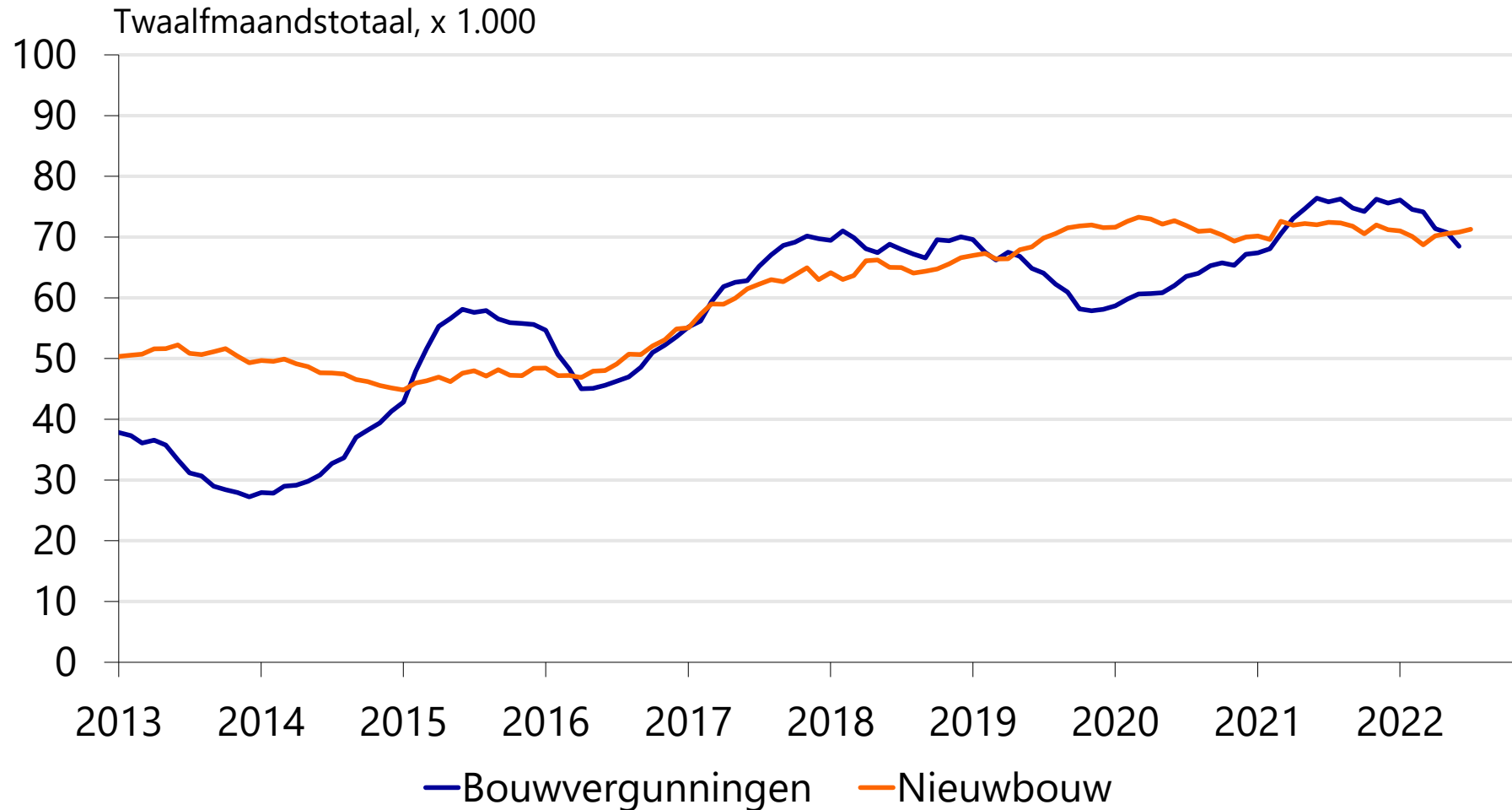
Structureel: huizenmarkt versterkt tweedeling

Naast waardestijging lopen huurders ook fiscaal voordeel mis

Nieuwbouw kan druk van de markt halen...

Maar stijgende kosten en tekorten remmen het nieuwbouwtempo

Grondige renovatie huizenmarkt blijft nodig

Een streep door de grilligheid, ongelijkheid en onbetaalbaarheid

Nieuwbouw aanjagen

Grotere vrije huursector

Geén olie op het vuur

Gelijkere behandeling
huurders en kopers

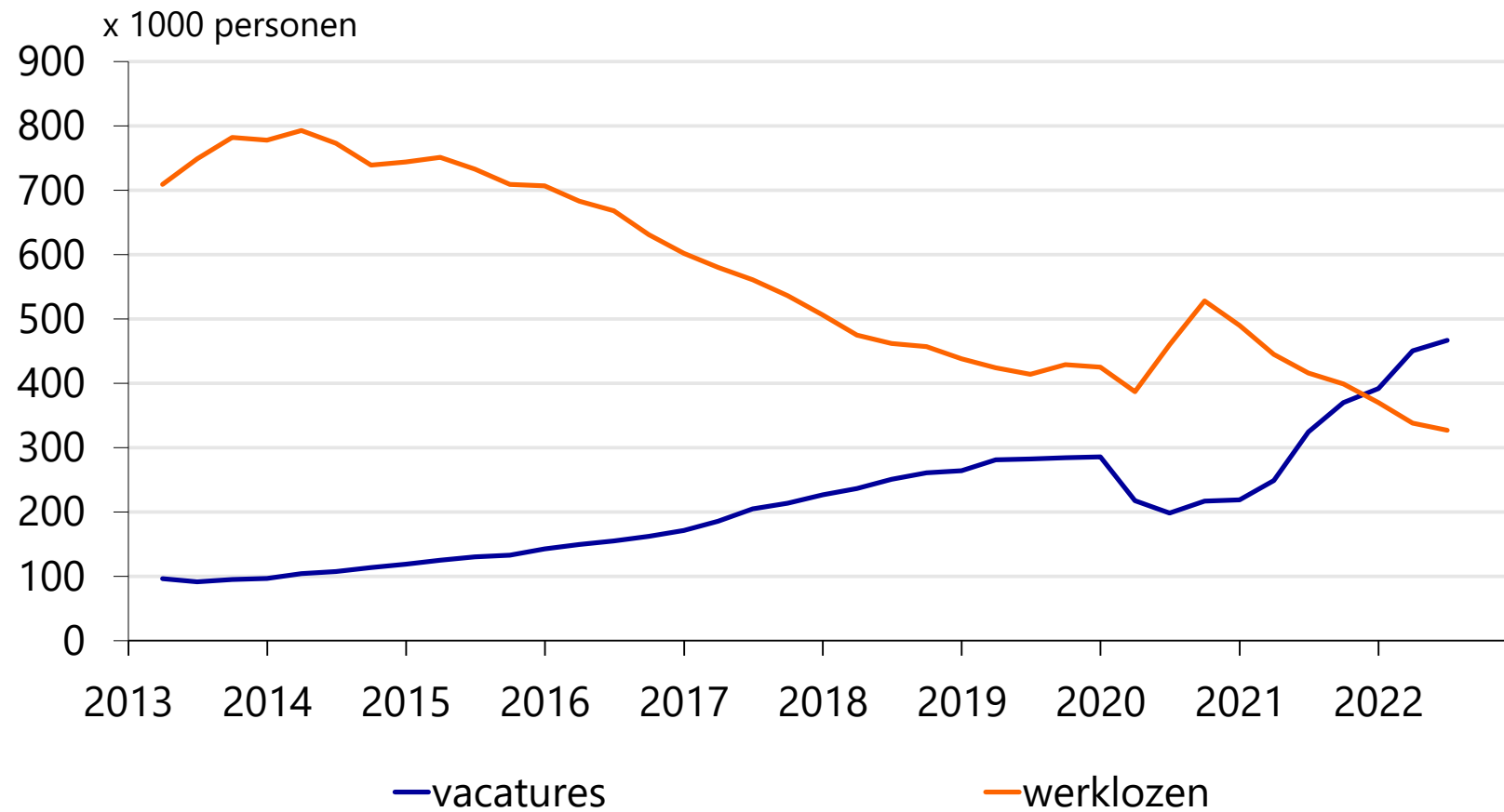
Hervorming arbeidsmarkt langslepend dossier

Ondertussen wordt krapte
steeds groter

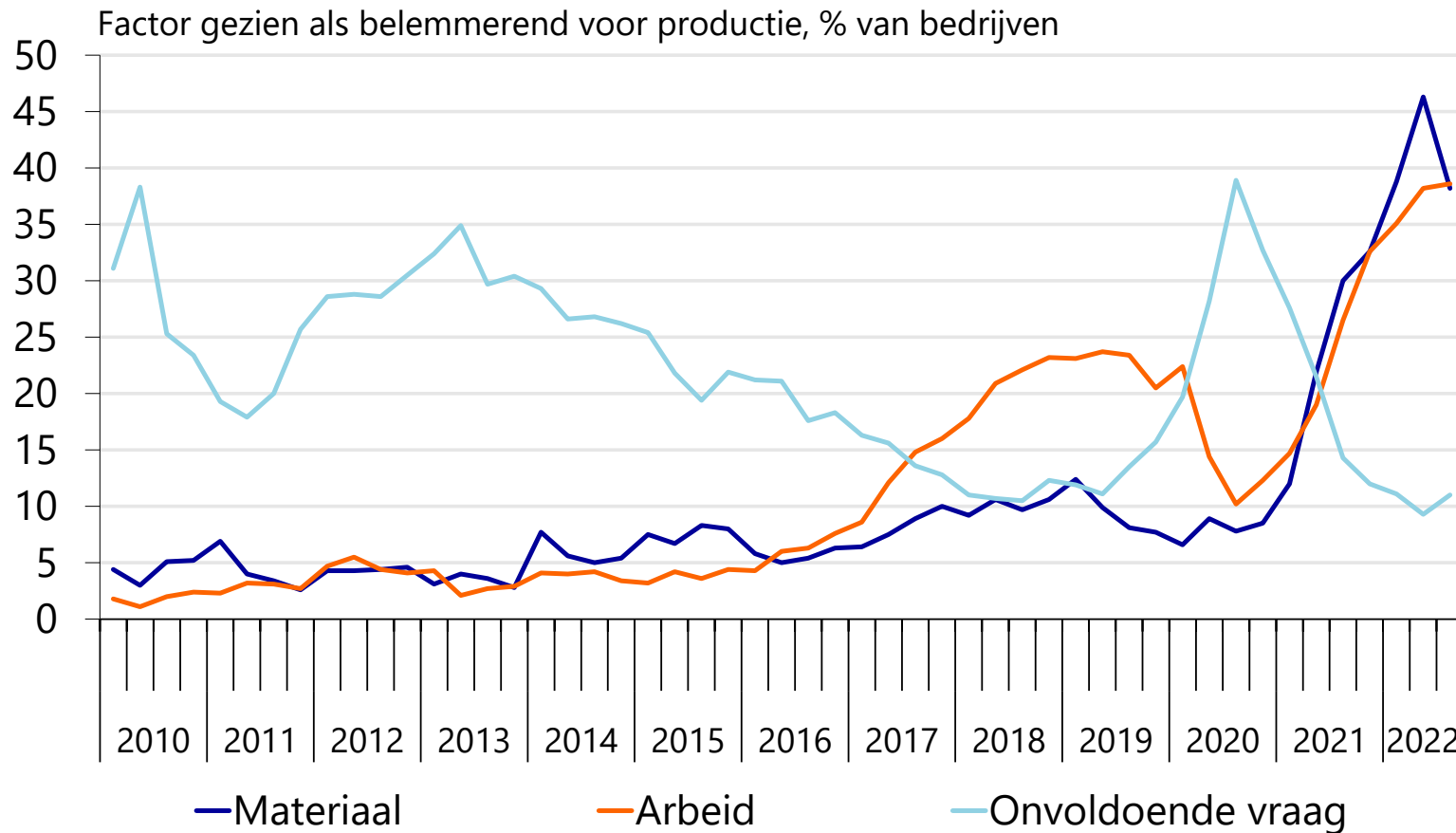
Arbeidsmarkt krapper dan ooit

Meer vacatures dan werklozen

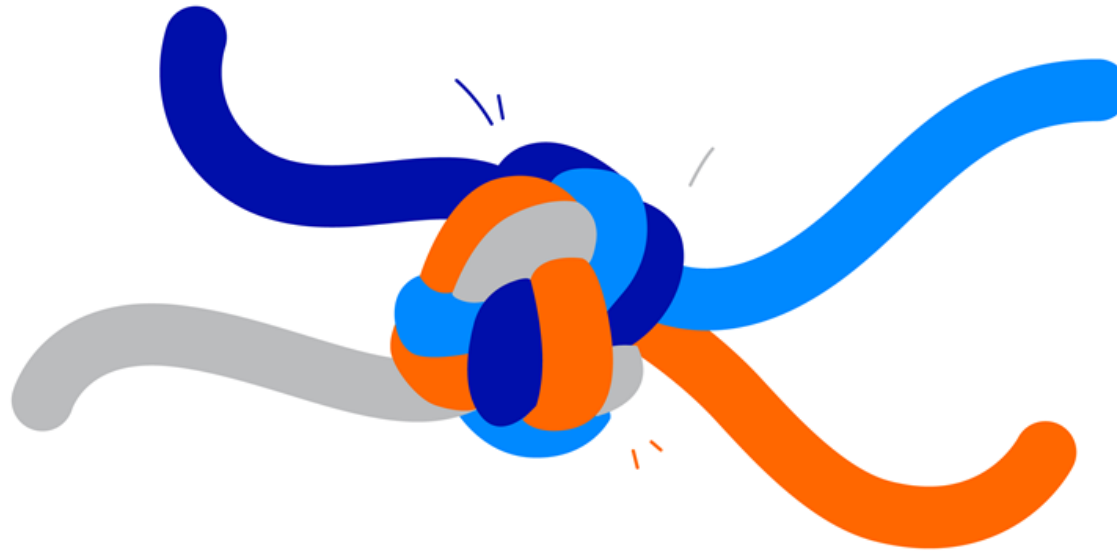
Tekorten vragen uiterste van ondernemer

Vooral aanbodfactoren werken belemmerend

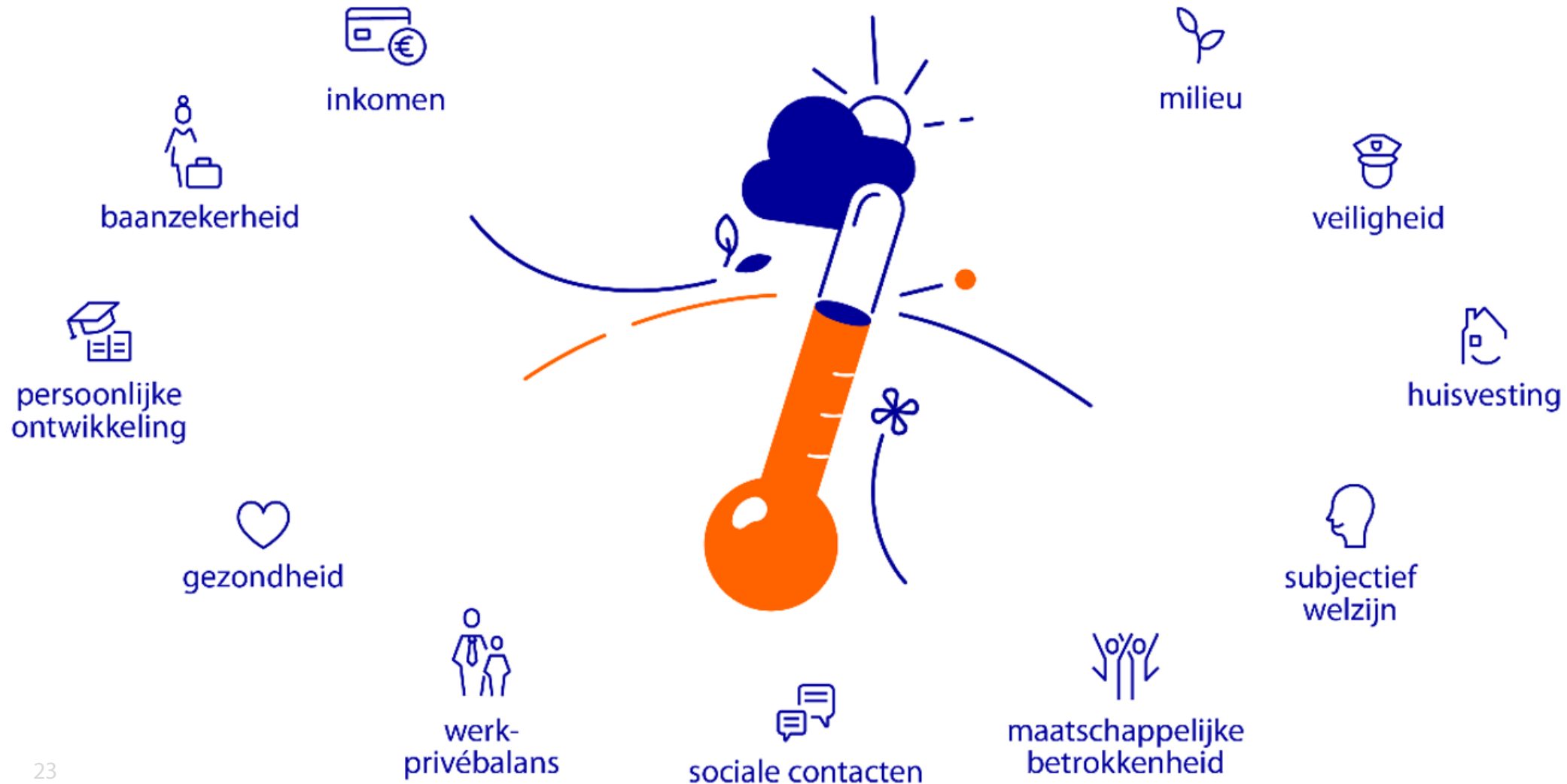

Complexe kluwen: knelt steeds meer voor groepen in de samenleving

En voor de brede welvaart

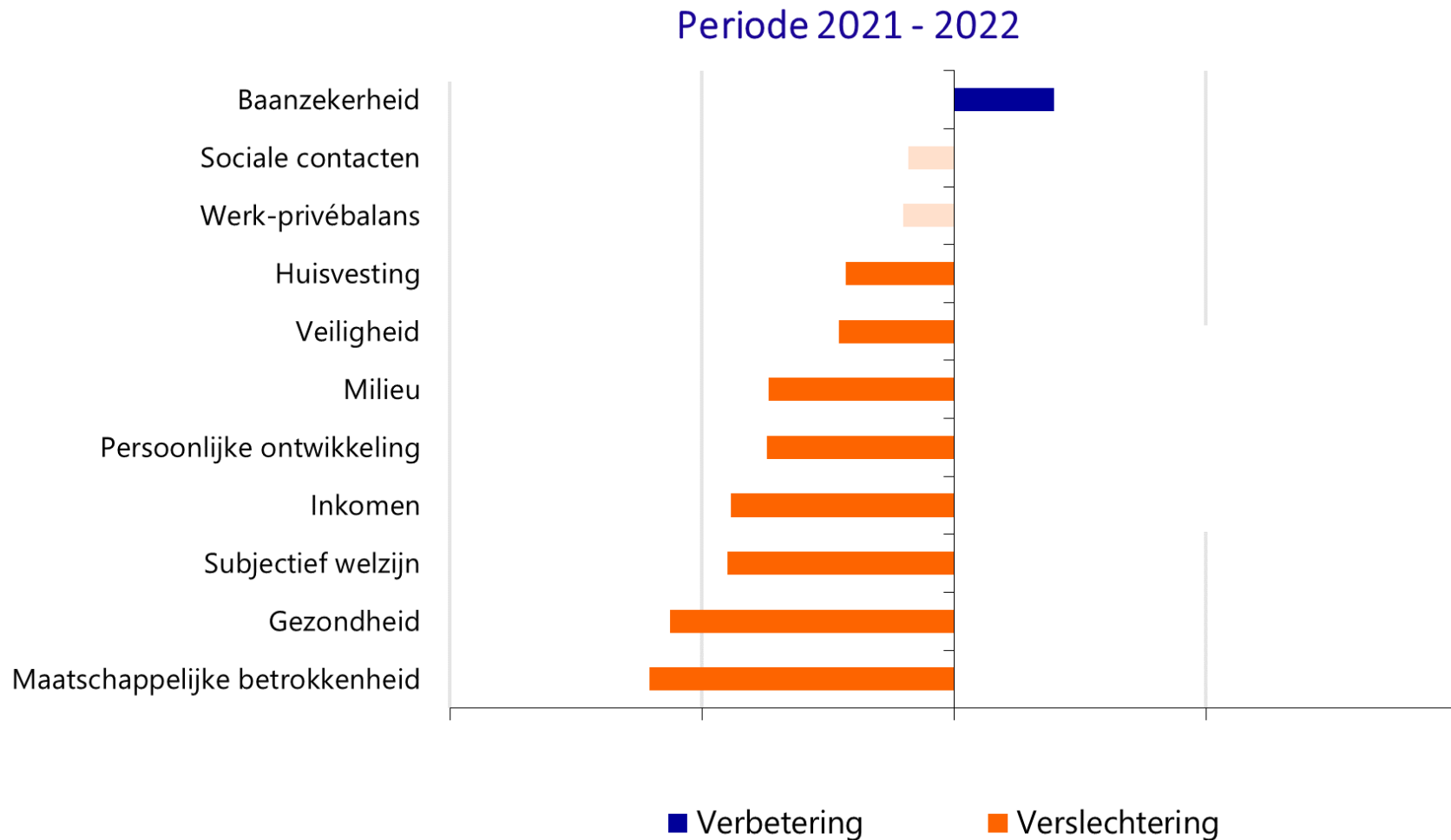

Brede welvaart

Nederlander ervaart lagere brede welvaart

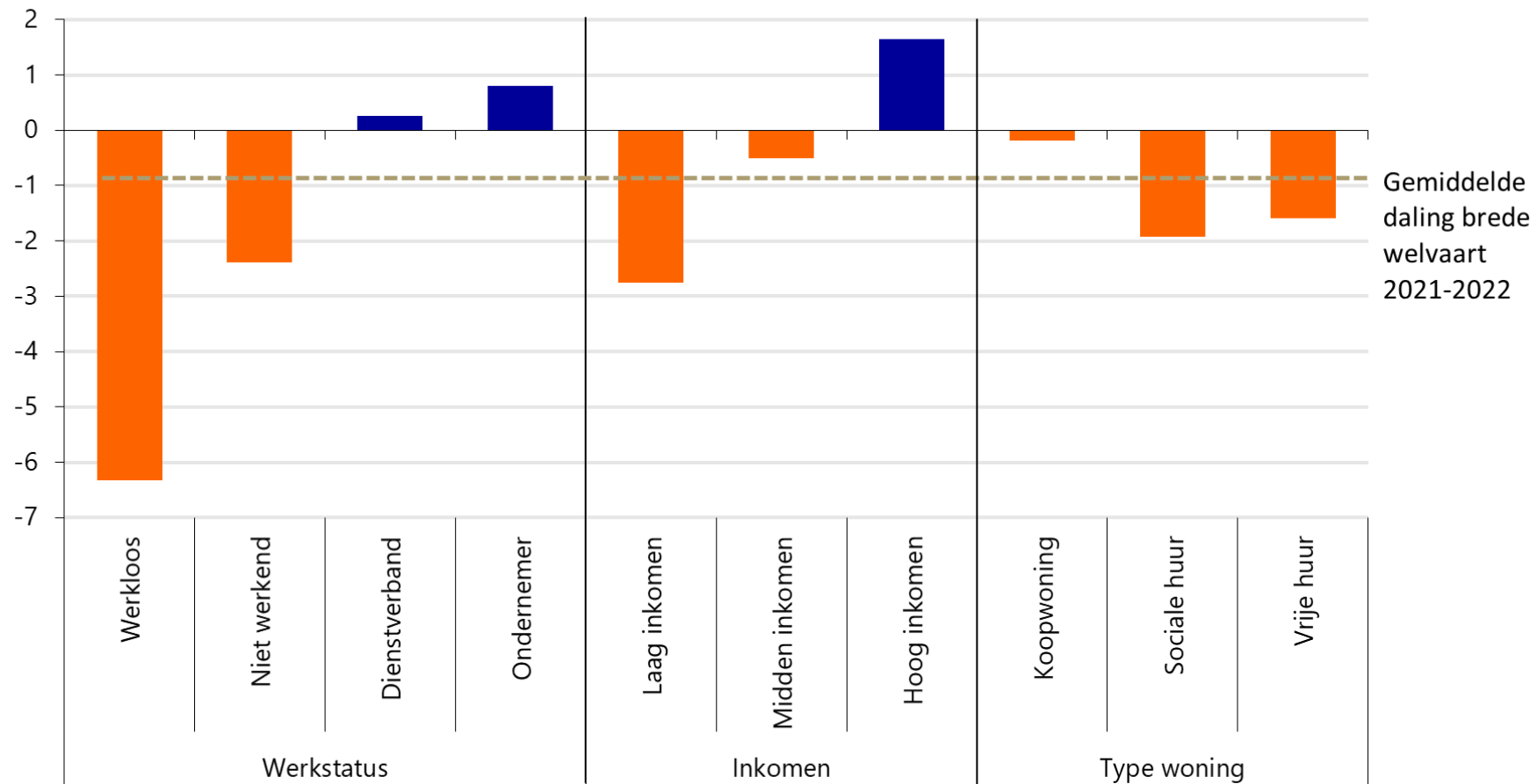
Stapelning van negatieve factoren

Grote verschillen tussen groepen

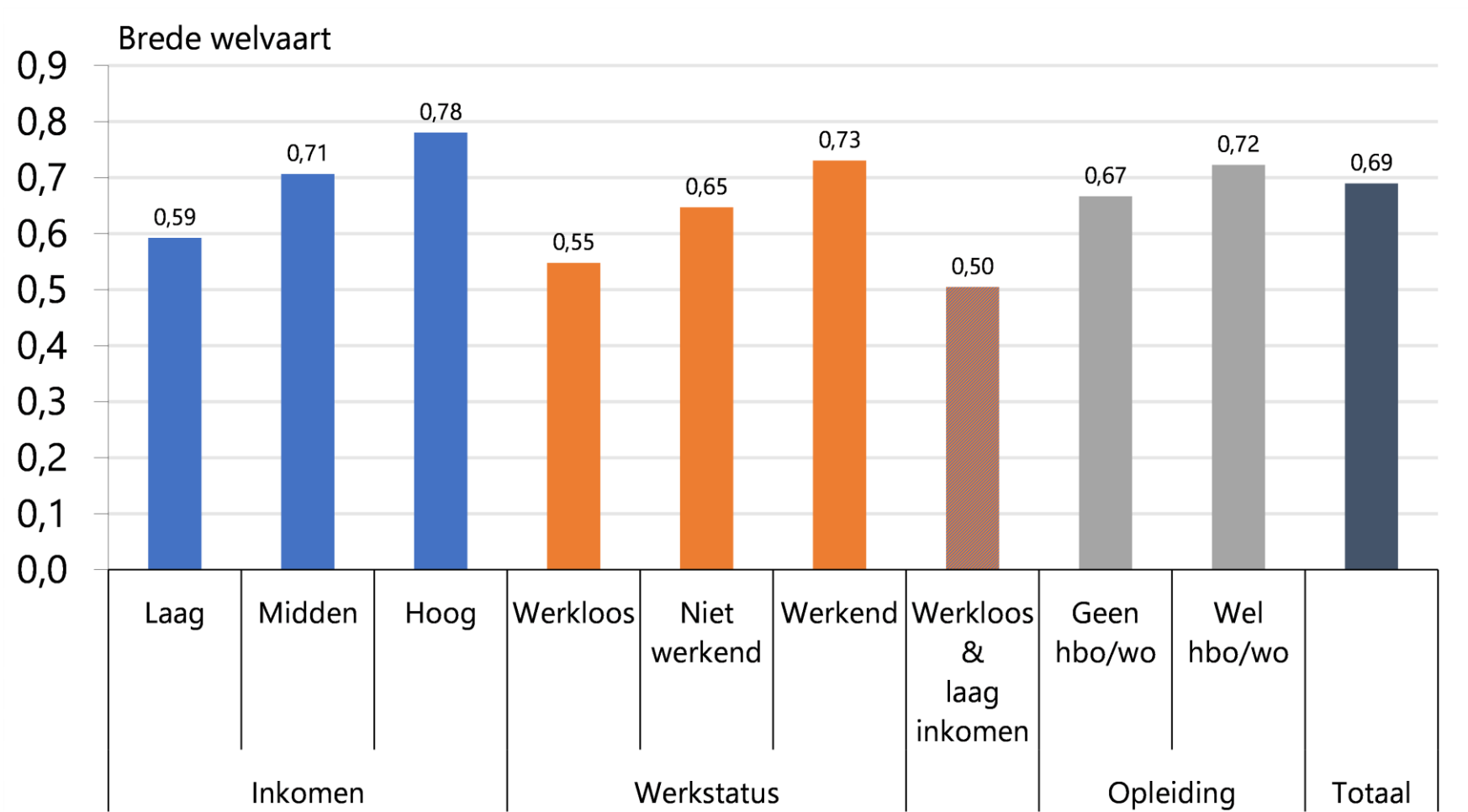
Ook middeninkomens zien daling in brede welvaart

Ontwikkeling brede welvaart in %-punt

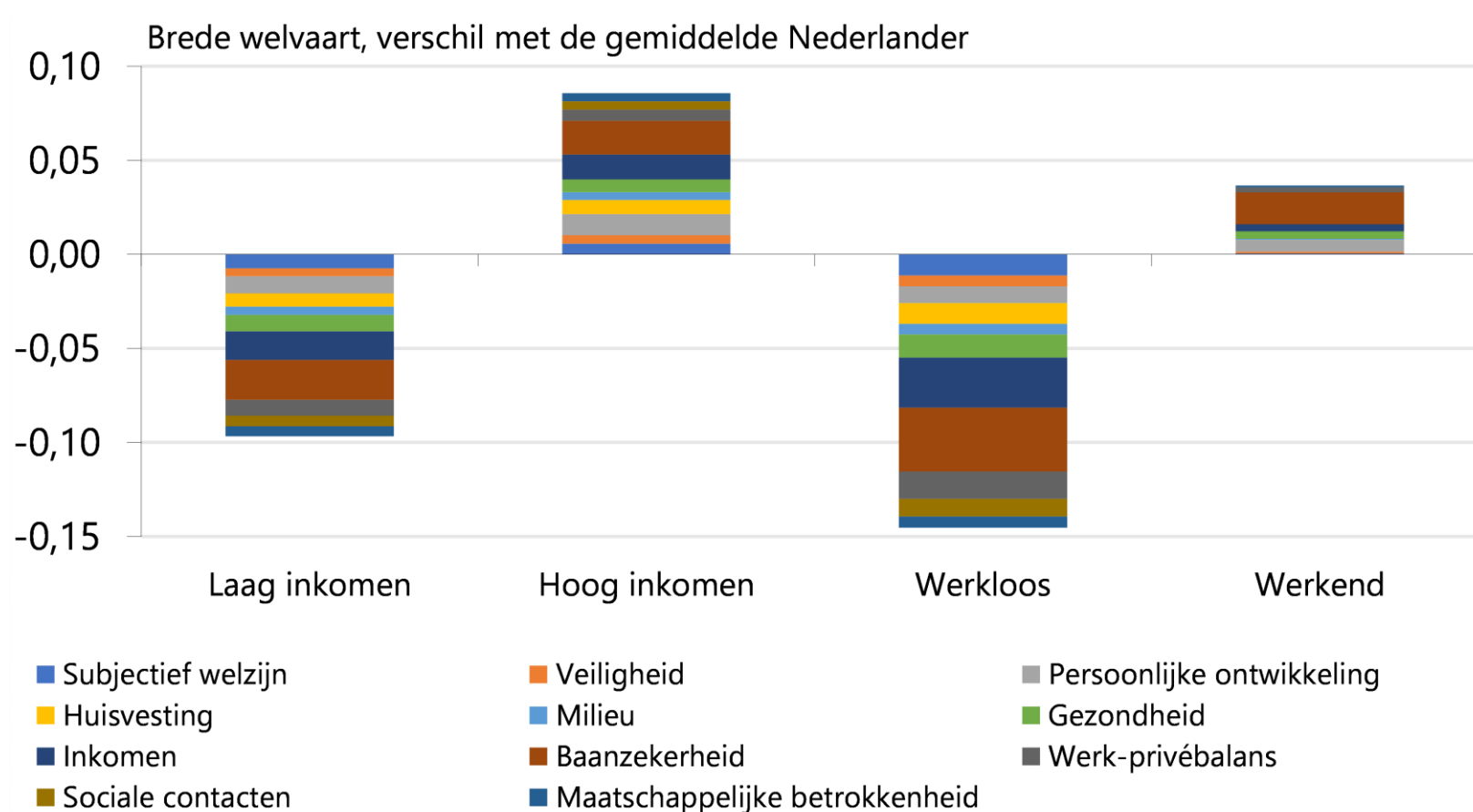
Niveau van brede welvaart verschilt

Werklozen met een laag inkomen: bijna 20 procentpunt lager dan gemiddeld.

Achterstanden in brede welvaart stapelen

Op alle dimensies

Uit de Miljoenennota 2023

Over brede welvaart

“Het kabinet onderschrijft het belang van brede welvaart en werkt aan verankering in de begrotingssystematiek”.

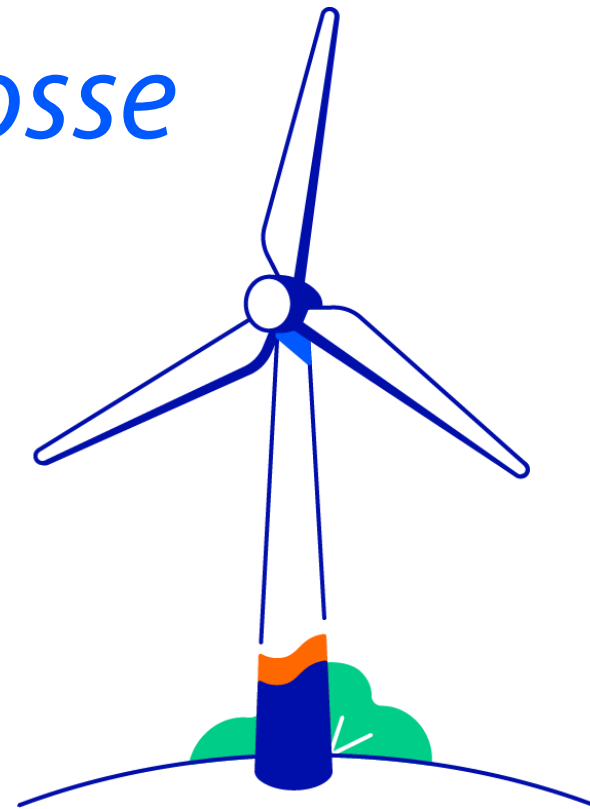
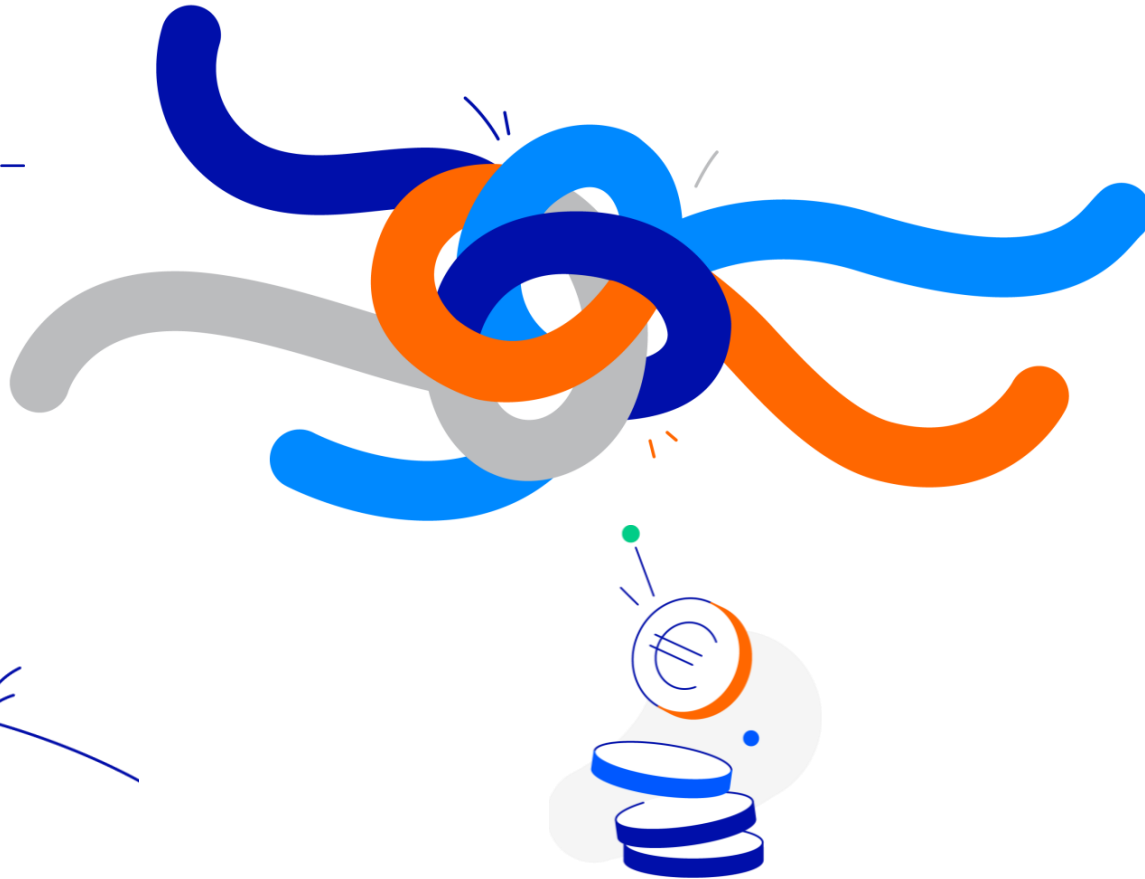
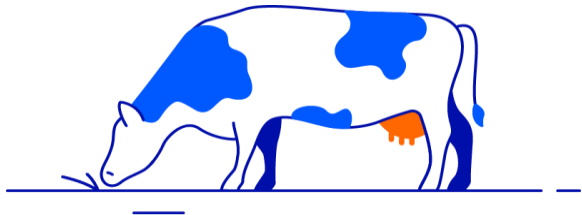
“De brede welvaart in Nederland heeft zich de afgelopen jaren overwegend positief ontwikkeld”

“ De toekomstige welvaart staat meer onder druk dan de huidige welvaart”

(p.35)

Onze afdronk: Kabinet pakt vooral losse problemen aan

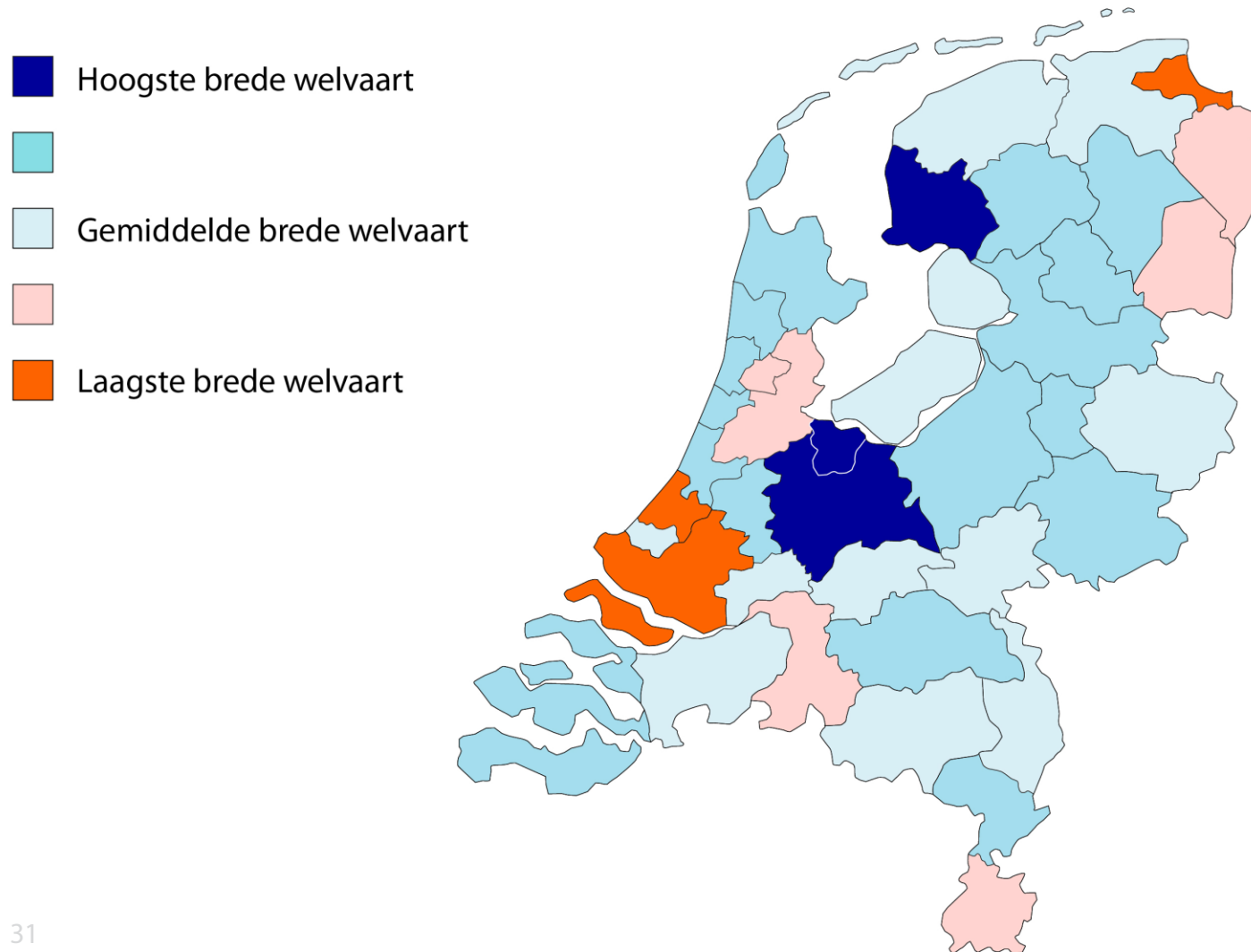
En lijkt daar het steeds het label 'brede welvaart' op te plakken

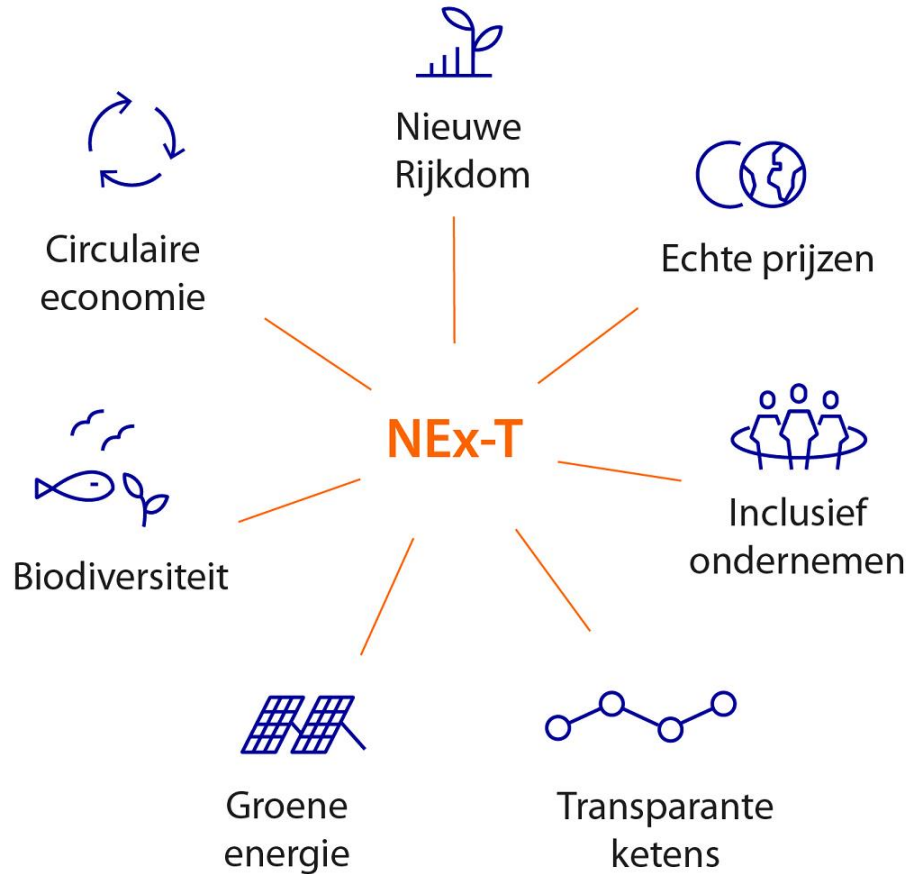
En is niet gebied specifiek

Regionale verschillen in brede welvaart

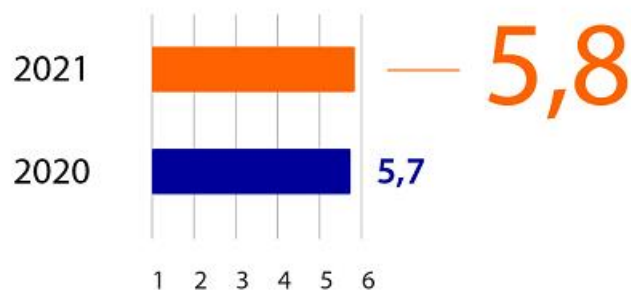
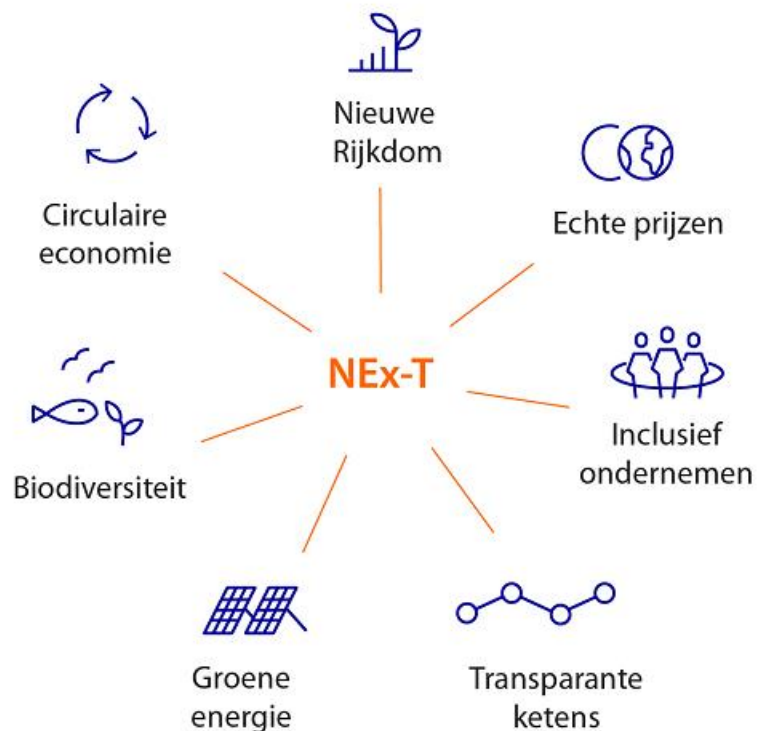
Transitie naar een nieuwe economie gemeten

- De Nieuwe Economie index voor Transitie van het bedrijfsleven (NEx-T)
- 21 indicatoren, 7 dimensies
- Survey onder 1500+ bedrijven
- Alle sectoren en regio's in Nederland

Transitie naar duurzame en inclusieve economie stagneert

7 De NEx-T meet op basis van zeven dimensies de voortgang van het Nederlandse bedrijfsleven in hun transitie naar een nieuwe economie; een economie die duurzaam en sociaal inclusief is

Gemiddeld genomen scoren Nederlandse bedrijven net een voldoende; hiermee doen ze het niet beter dan een jaar geleden

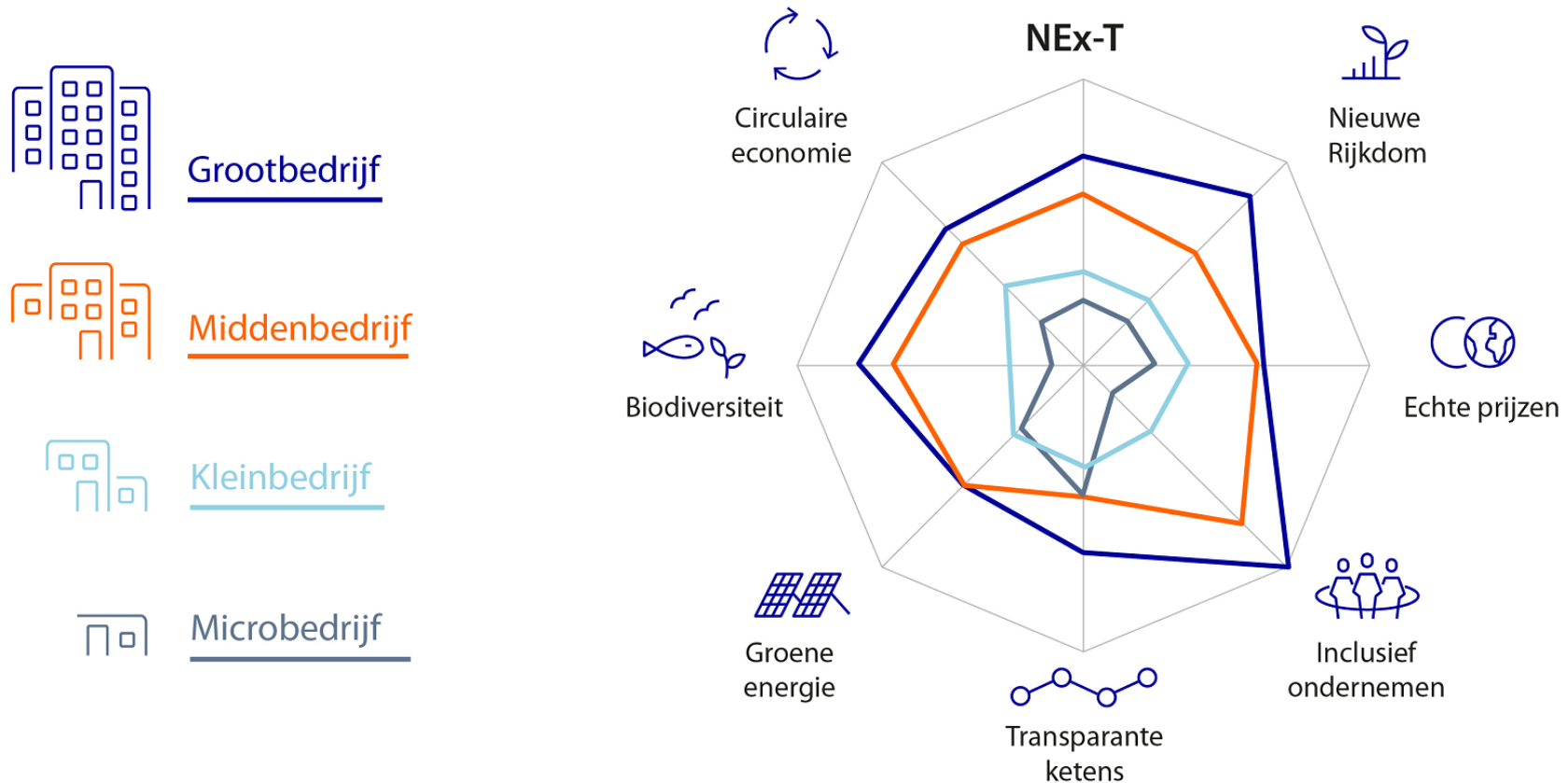

Bedrijven die brede waarde hebben verankerd in hun bedrijfsvoering door managers daar ook concreet op af te rekenen zijn beter op weg in de transitie

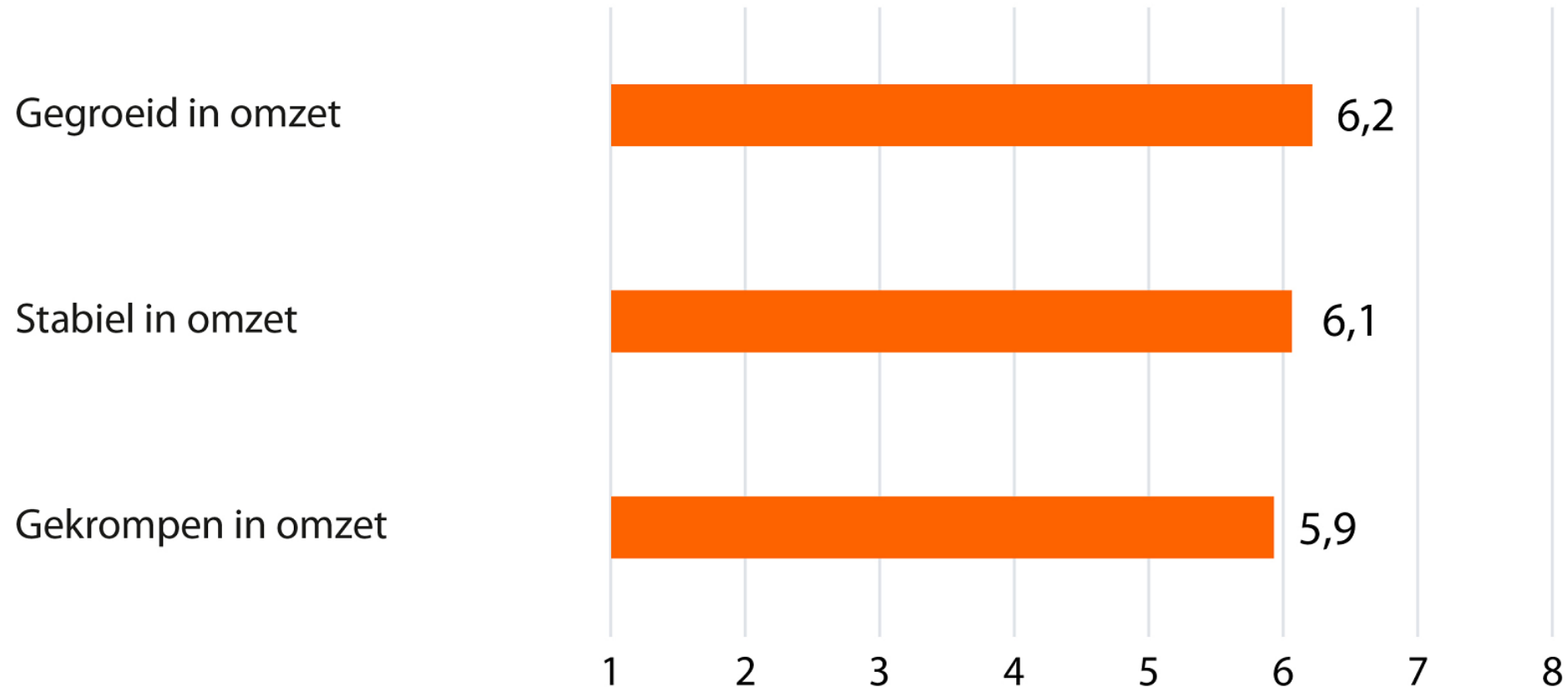

Neem mkb mee in de transitie

Grotere bedrijven doen het beter dan kleinere bedrijven

Transitie hoeft omzetgroei niet in de weg te staan

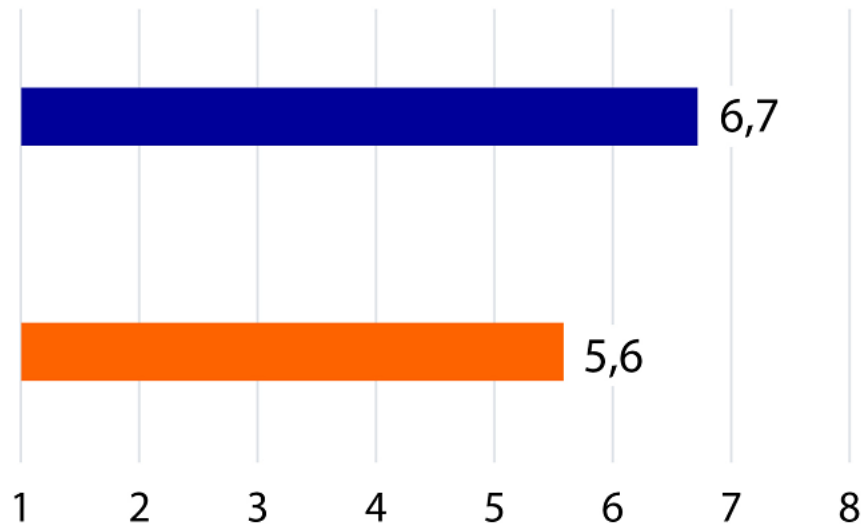

Reken management af op maatschappelijke impact

Bedrijven waar het management wordt afgerekend zijn verder in de transitie

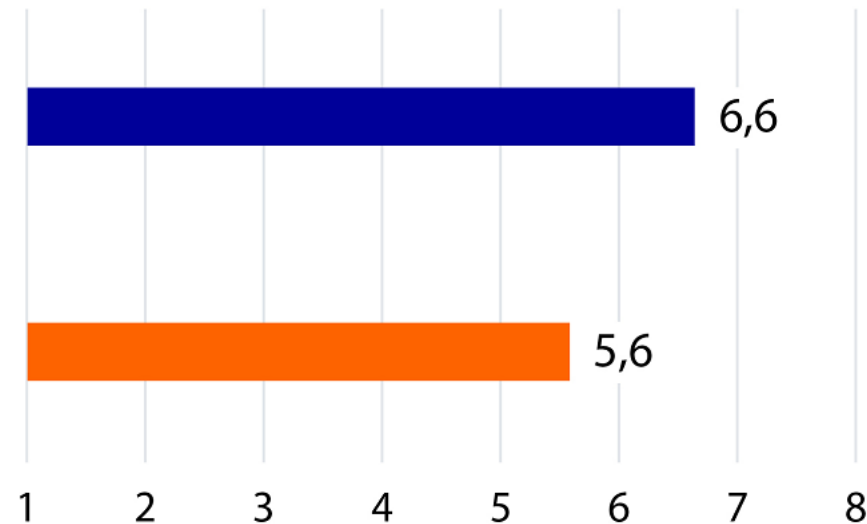
Panel A

Afrekening management op verduurzaming

Panel B

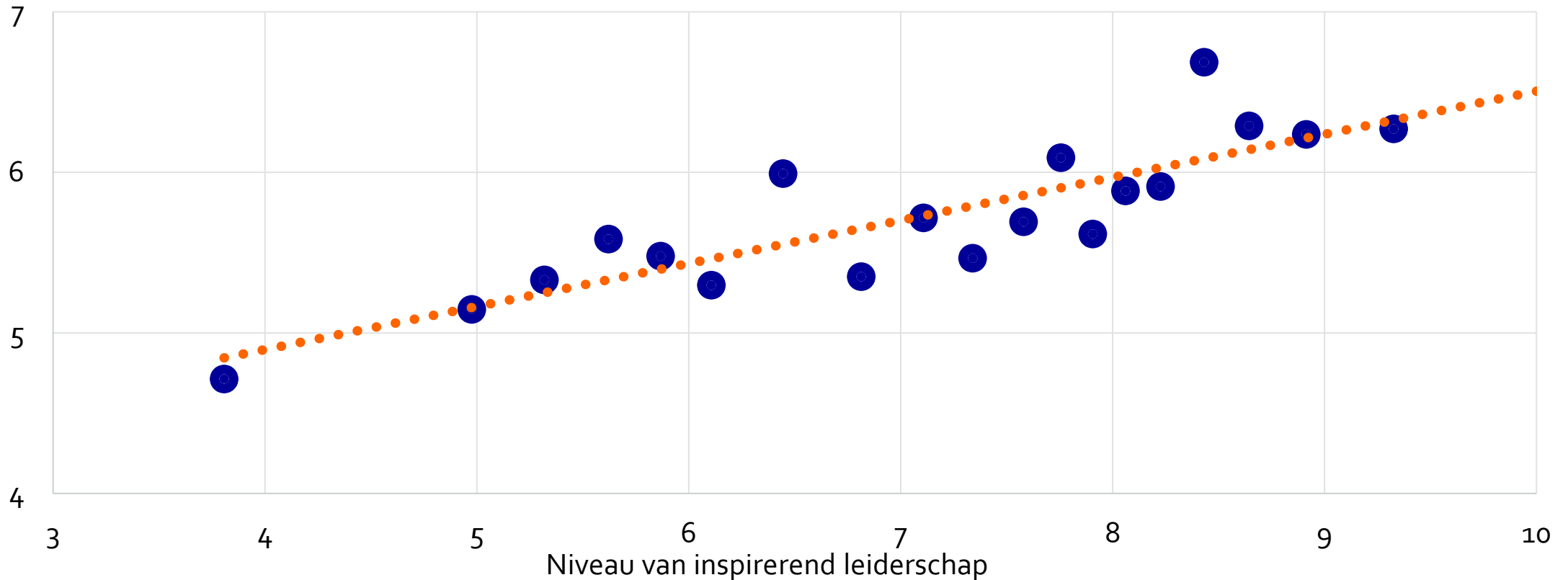
Afrekening management op maatschappelijke impact

■ wel afrekening ■ geen afrekening

Inspirerend leiderschap helpt transitie naar nieuwe economie

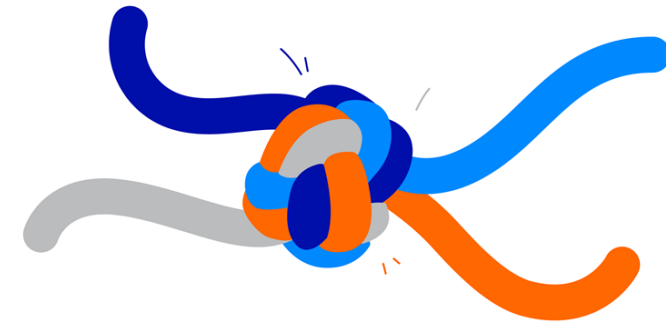
NEx-T score (schaal 1 t/m 10)

Tot slot

Nederland zit in de knoop

- Koopkrachtreparatie domineert aandacht voor structurele problemen
- Op structurele beleidsterreinen als de woningmarkt (**kernproblemen blijven**), arbeidsmarkt (**geen zicht op einde krapte**), het belastingstelsel en energie en klimaat (**weinig progressie op korte termijn**) blijven de daden nog (ver) achter bij de ambities.
- Brede welvaart: verankering veelbelovend, nu nog niet gelukt

*Dank voor uw
aandacht*

PRINSJESDAGONTBIJT 2022

Van harte
welkom

▼

Inhoudsopgave Miljoenennota

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1 Welvaart en overheidsfinanciën	13
Inleiding	13
1.1 Nederlandse economie	14
1.2 Overheidsfinanciën	26
1.3 Brede Welvaart	35
2 Ontwikkeling van de uitgaven en inkomsten rijksoverheid	41
Inleiding	41
2.1 Begroting 2023	41
2.2 Hoofdpunten van beleid begroting 2023 (zowel uitgaven als lasten)	43
2.3 Horizontale ontwikkeling uitgaven	66
2.4 Horizontale ontwikkeling inkomsten en lasten	75
2.5 Uitdagingen overheidsfinanciën op de lange termijn	79
3 Uitdagingen voor de toekomst	82
Inleiding	82
3.1 Vermogen	83
3.2 De rol van de markt en de rol van de overheid	90

Miljoenennota 2023

De laatste jaren is de roep steeds luider geworden om in de besluitvorming **meer te doen met de vermogensverdeling**.

De **vermogensverdeling** is de afgelopen 15 jaar over het geheel genomen **relatief constant**, maar schever dan eerder gedacht.

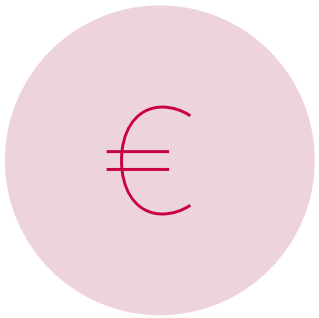
Het kabinet heeft een brede agenda voor het **evenwichtig belasten van vermogen**.

Het kabinet is van mening dat de mogelijkheden voor **oneigenlijk gebruik van fiscale regelingen** door de meest vermogenden te lang over het hoofd zijn gezien.

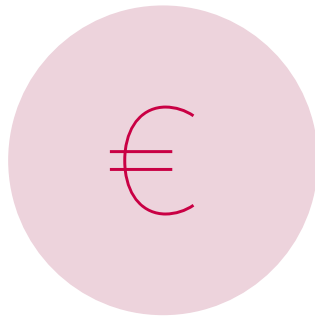
Het kabinet neemt stappen om **belastingconstructies en oneigenlijk gebruik** tegen te gaan.

Er zal jaarlijks een lijst met **opmerkelijke belastingconstructies** worden samengesteld.

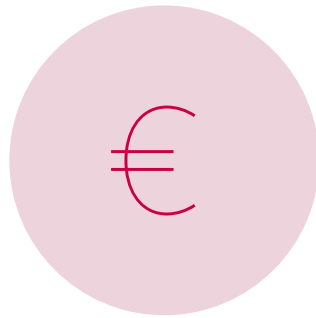
Getroffen maatregelen in dit kader

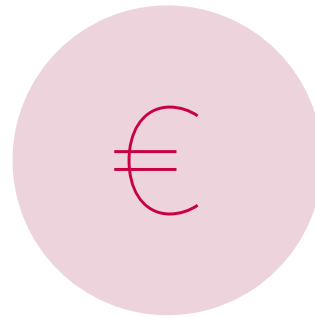
Rekening-
courant
maatregel dga

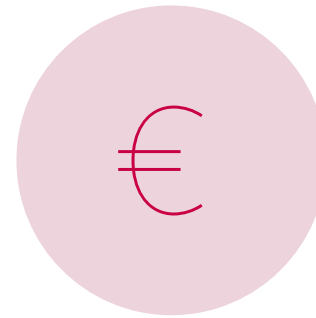
Afschaffen
doelmatigheids-
marge loon dga

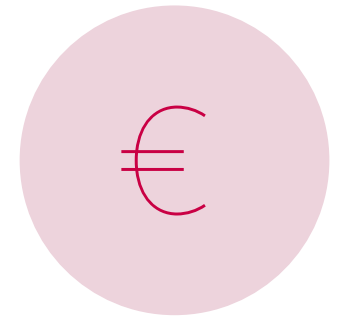
Verhogen
eerste schijf
Vpb

Verhogen
belasting
box 2

Snellere afbouw
zelfstandigen-
aftrek

Afbouw
FOR

Belastingplan 2023

Tarieven *IB box 1*

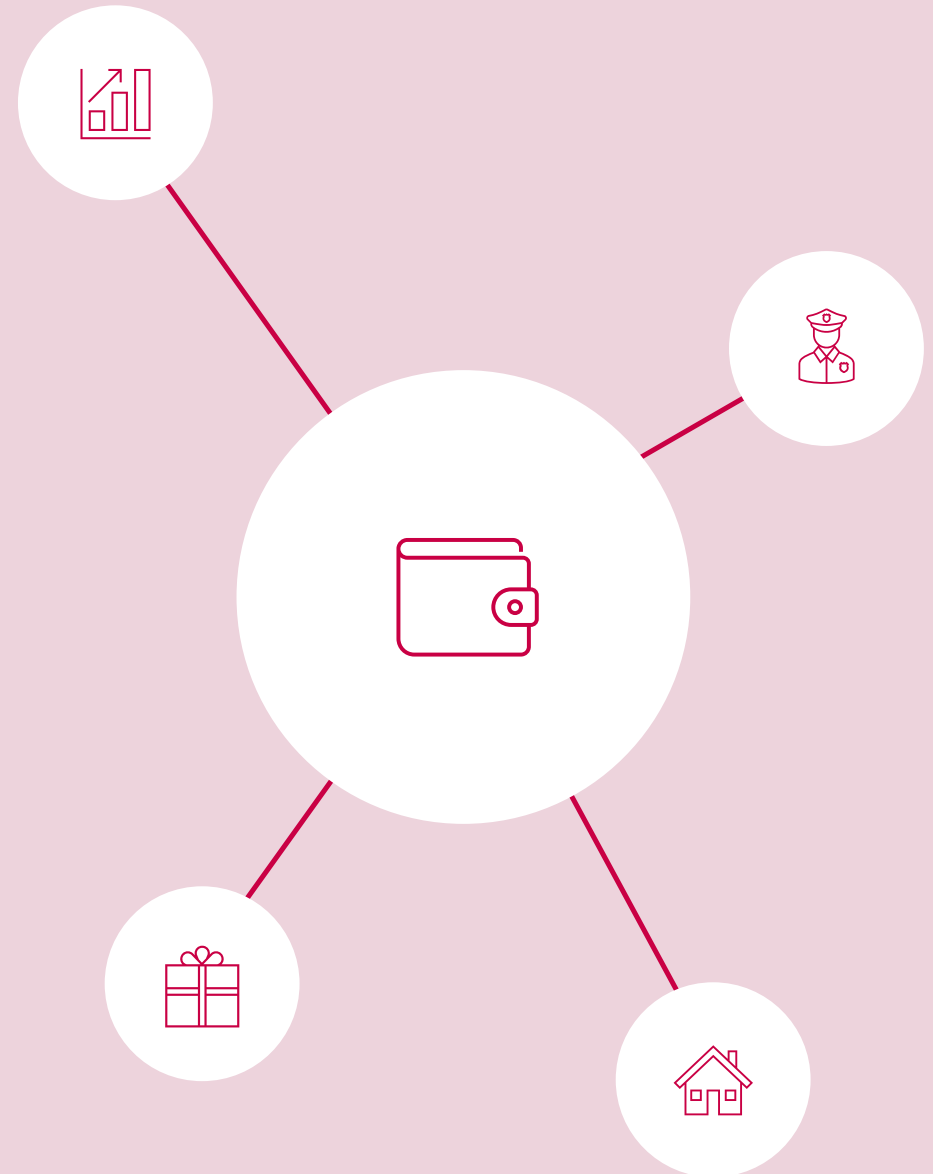
Jaar	1 ^e schijf inkomen maximaal € 69.398	2 ^e schijf inkomen boven € 73.031
2022	37,07%	49,50%
2023	36,93%	49,50%

Aftrekposten tegen 36,93%

Tarieven *IB box 1*

Actiepunten:

- ▶ Optimaliseer salaris
- ▶ Handhaven aftrekposten in box 1?
 - Hypotheek naar box 3
 - Aflossen hypotheek
 - Giften in BV

Tarieven *IB box 1*

Marginaal tarief bij inkomen tussen:

- ▶ 37.626 en 59.706 55%
- ▶ 59.706 en 73.031 49,5%
- ▶ 73.031 en 115.230 56%

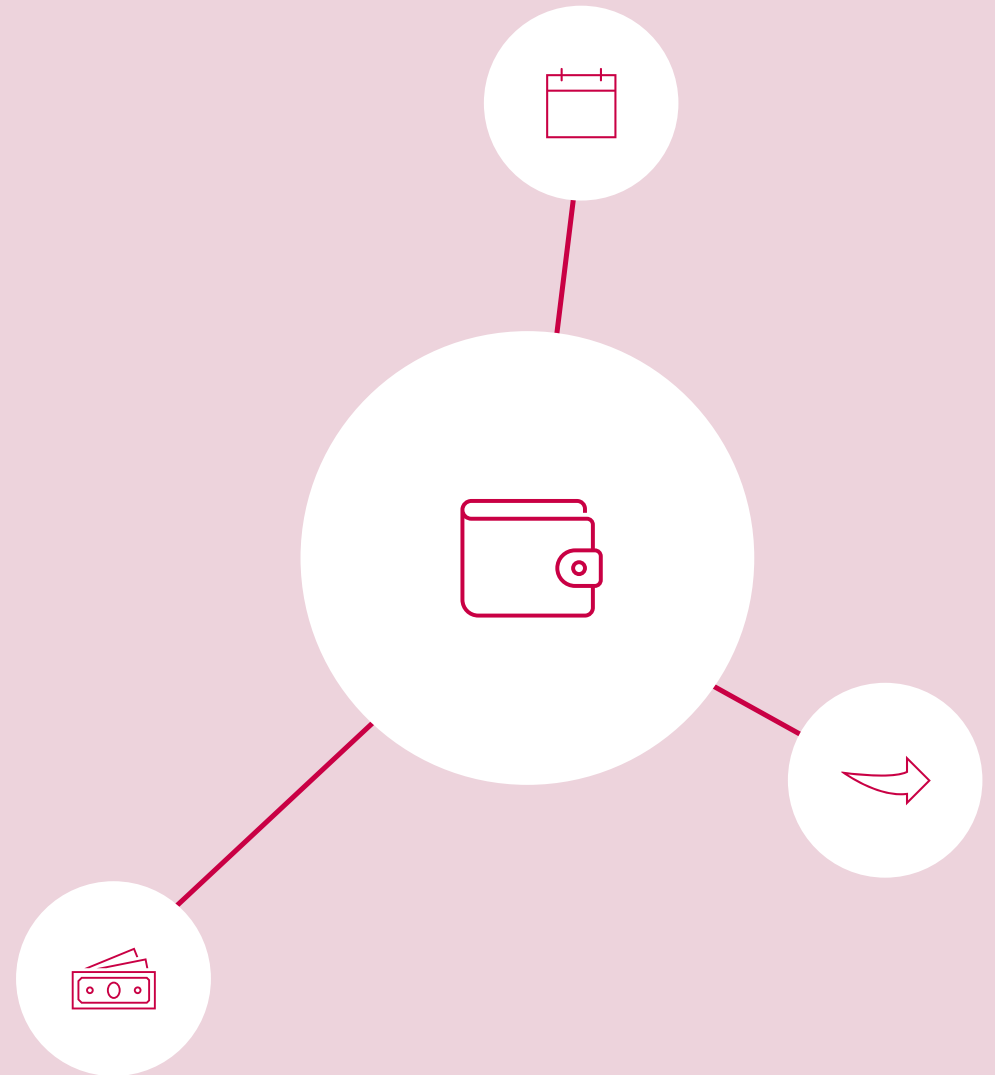
Tarieven *IB box 2*

Jaar	Belastbaar bedrag tot en met € 67.000	Belastbaar bedrag boven € 67.000
2022/2023	26,9%	26,9%
2024	24,5%	31%

Tarieven *IB box 2*

Actiepunten:

- ▶ Planning dividend
 - Reguliere uitkering uitstellen
 - Superdividend vóór 2024

Tarieven *IB box 3*

Jaar	Tarief
2022	31%
2023	32%
2024	33%
2025	34%

Tarieven Vpb

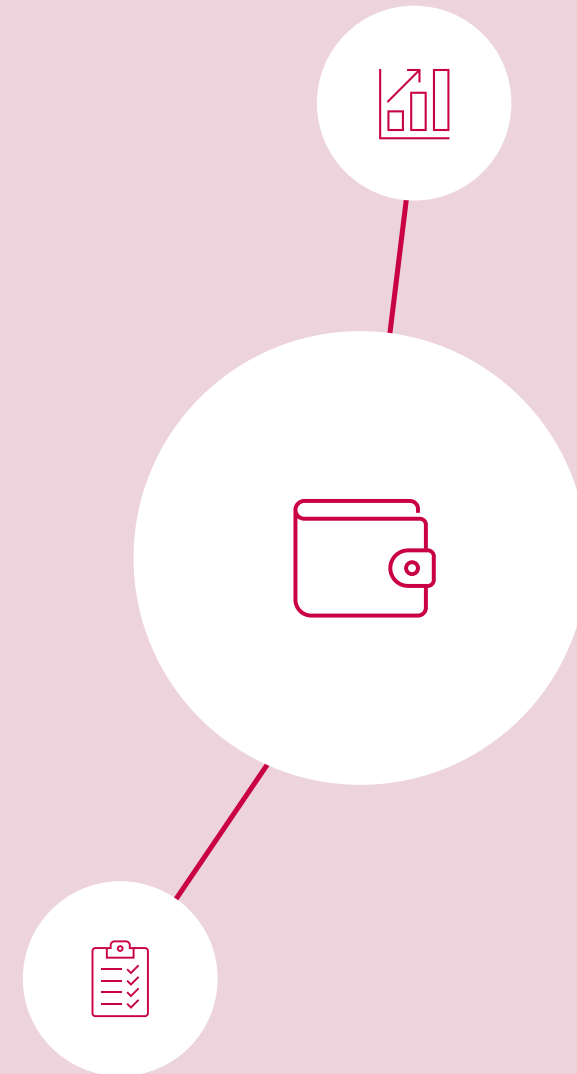
Jaar	Belastbaar bedrag tot en met	Belastbaar bedrag boven
2022	€ 395.000	€ 395.000
	15%	25,8%
2023	€ 200.000	€ 200.000
	19%	25,8%

Vpb bij winst van € 400.000 stijgt met € 29.060 (7,3%)

Tarieven Vpb

Actiepunten:

- ▶ Naar voren halen winst
- ▶ Herbeoordelen fiscale eenheid

Tarieven gecombineerde belastingdruk dga

2022

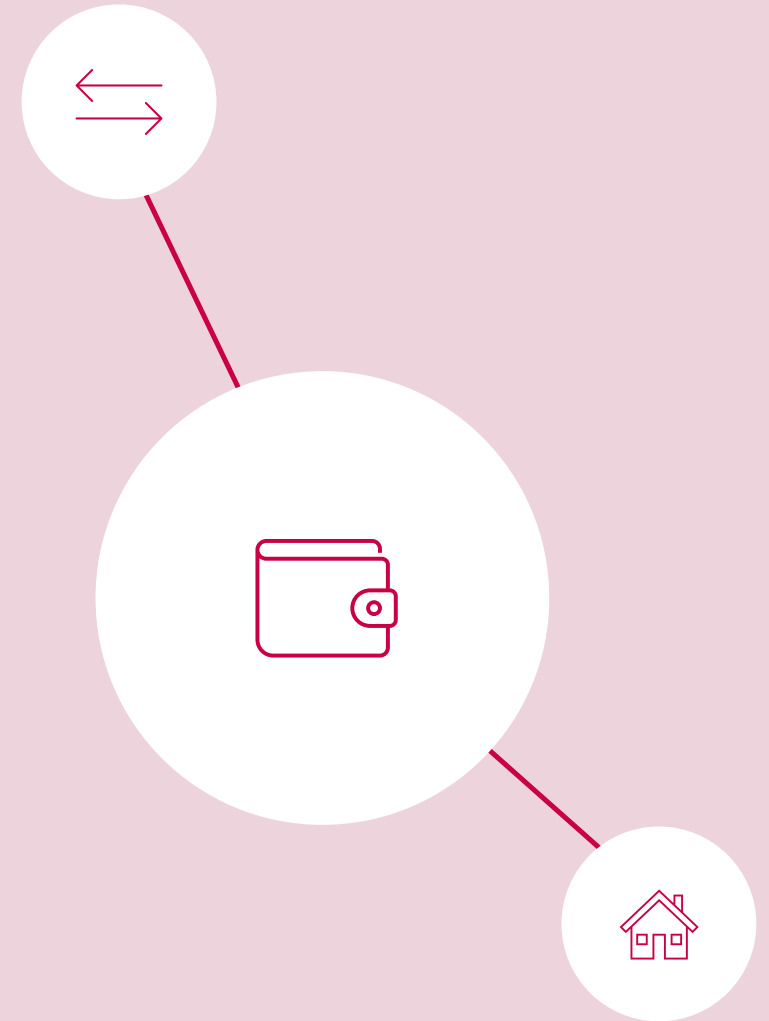
- ▶ 37,87% over winst tot € 395.000
- ▶ 45,76% over meerdere

2024

- ▶ 38,85% over winst tot € 67.000
- ▶ 44,11% over winst tot € 200.000
- ▶ 48,8% over meerdere

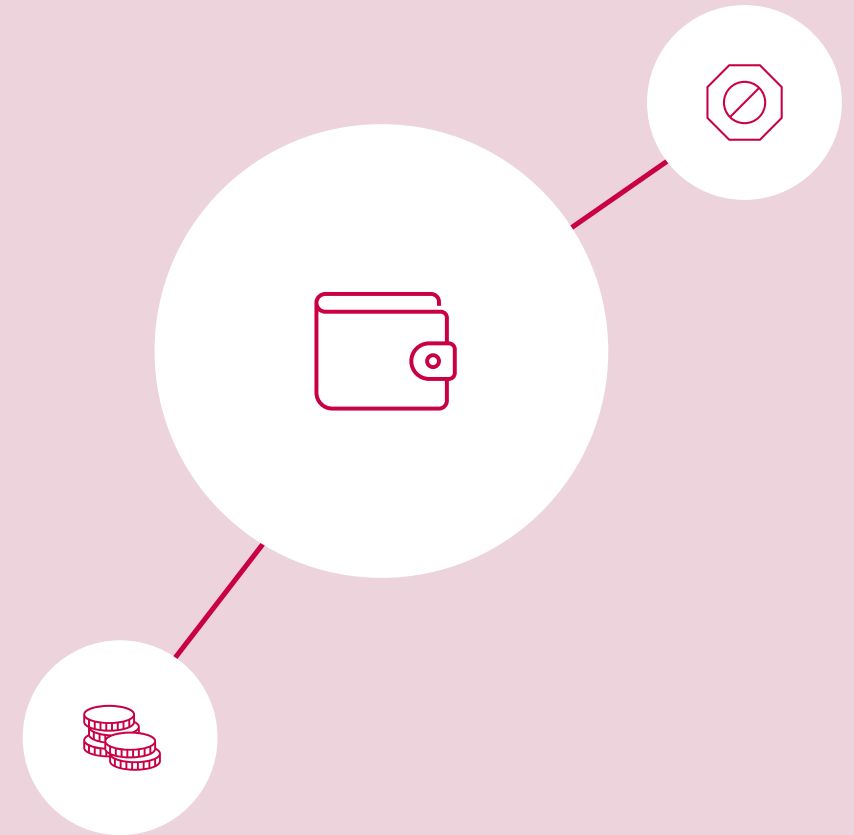
Tarieven overdrachtsbelasting

- ▶ Algemeen tarief van 8% naar 10,4%
- ▶ Tarief voor eigen woning blijft gelijk (2% of 0% voor starters tot € 440.000)

Maatregelen dga

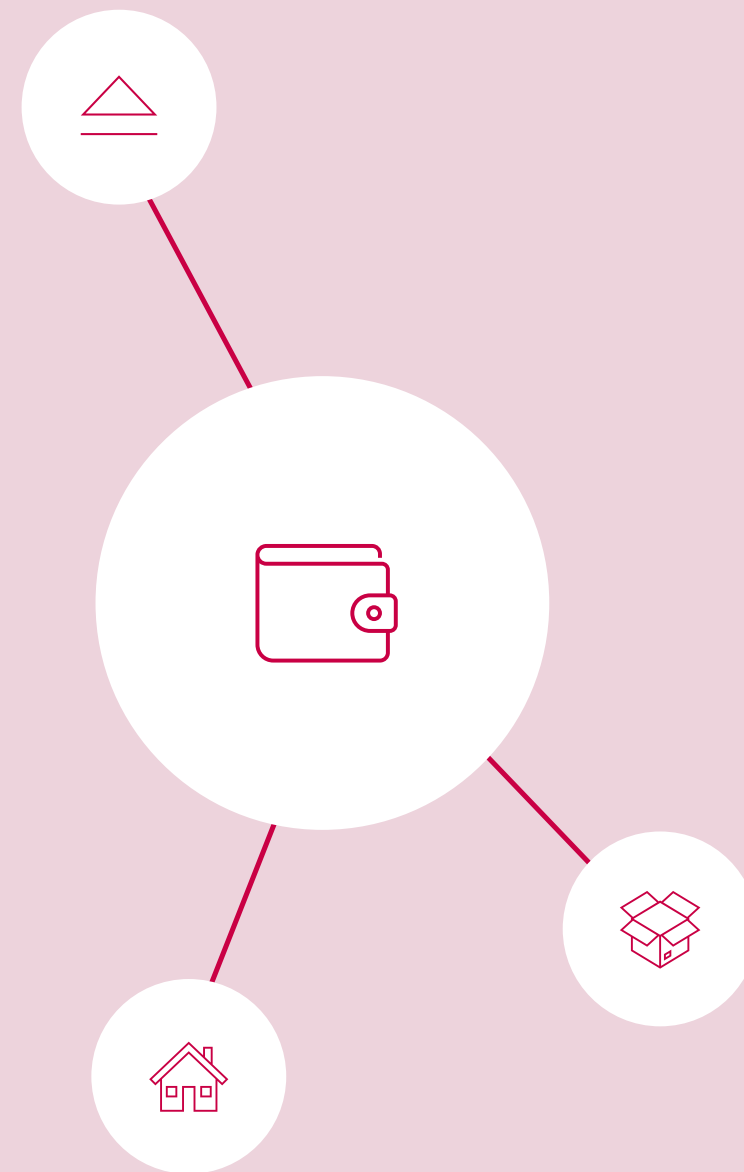
- ▶ Doelmatigheidsmarge gebruikelijk loon verdwijnt
 - marge was 25%
→ check gebruikelijk loon
- ▶ Wet excessief lenen bij eigen vennootschap

Maatregelen dga

Wet excessief lenen bij eigen vennootschap

- ▶ Per 31 december 2023 is maximale lening bij BV € 700.000
- ▶ Meerdere wordt belast in box 2 (26,9%)
- ▶ Uitzondering: kwalificerende lening eigen woning

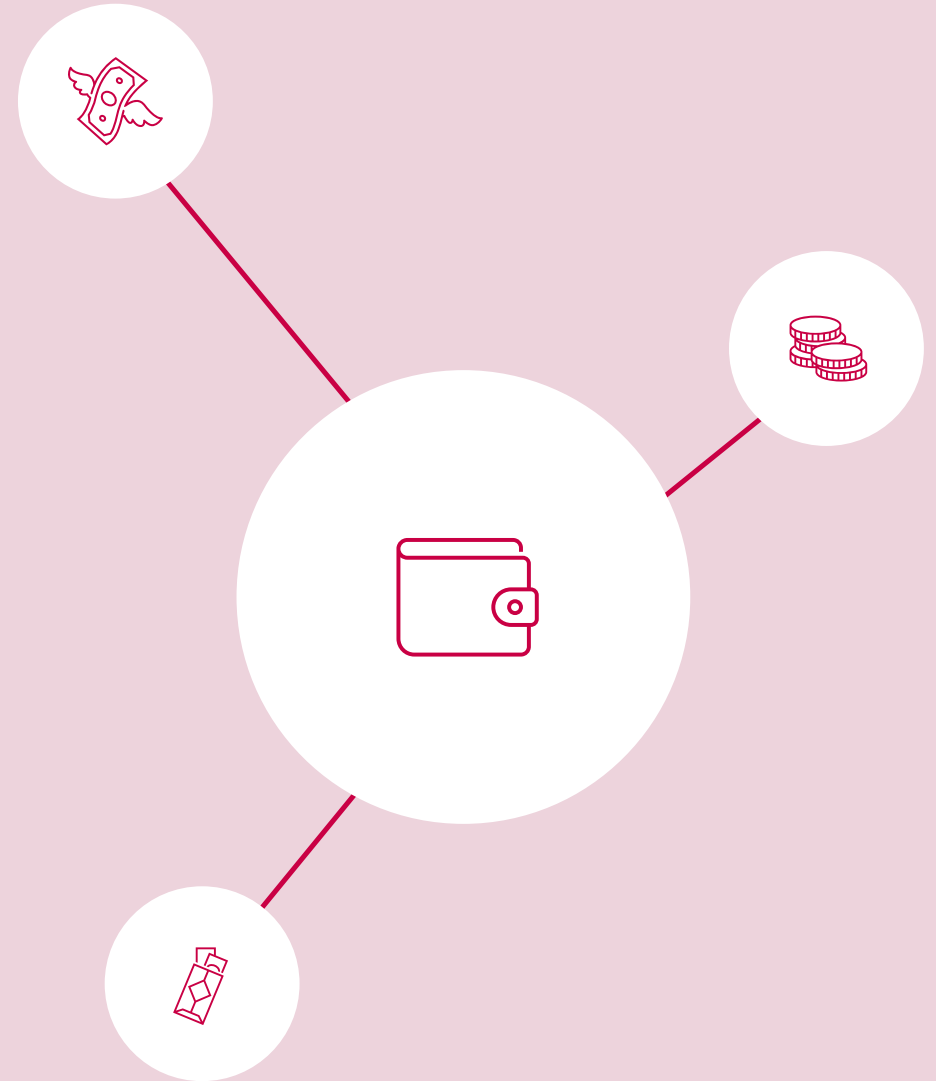

Maatregelen dga

Wet excessief lenen
bij eigen vennootschap

Actiepunt

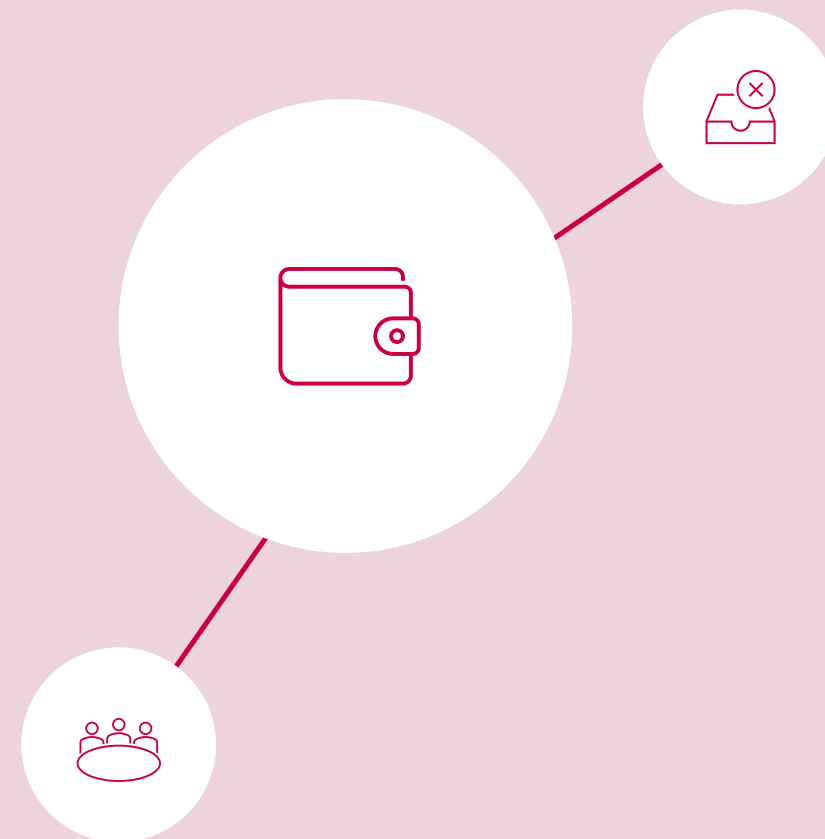
- ▶ Excessief deel:
 - Aflossen (eventueel overdracht gefinancierde assets)
 - Herfinancieren
 - Dividend

Maatregelen dga

BOR

- ▶ Geen wijzigingen in het Belastingplan
- ▶ Wel evaluatie in november

Box 3

Kerstarrest Hoge Raad

Huidige box 3 systematiek in
strijd met EVRM en
rechtsherstel vanaf 2017

Box 3

Kerstarrest Hoge Raad

Huidige box 3 systematiek in
strijd met EVRM en
rechtsherstel vanaf 2017

Besluit kabinet

Geen rechtsherstel voor
niet-bezwaarmakers

Box 3

Kerstarrest Hoge Raad

Huidige box 3 systematiek in
strijd met EVRM en
rechtsherstel vanaf 2017

Besluit kabinet

Geen rechtsherstel voor
niet-bezwaarmakers

Heffing tot en met 2025 o.b.v. forfait

Heffing vanaf 2026 op basis
van werkelijk rendement

Box 3 Heffing vanaf 2023

- ▶ Afzonderlijk fictief rendement per soort bezitting
- ▶ Rendementspercentage wordt jaarlijks achteraf vastgesteld
- ▶ Rendementen voor 2021:
 - Banktegoeden 0,01%
 - Schulden 2,46%
 - Overige bezittingen > 5,69%

Box 3 Heffing vanaf 2023

- ▶ Afzonderlijk fictief rendement per soort bezitting
- ▶ Rendementspercentage wordt jaarlijks achteraf vastgesteld
- ▶ Rendementen voor 2021:
 - Banktegoeden 0,01%
 - Schulden 2,46%
 - Overige bezittingen > 5,69%
- ▶ Heffing van 3,07% x 32% over gefinancierd bezit (was 0%)
- ▶ Versobering huurwaarderatio
- ▶ Peildatumarbitrage
 - Tegengaan omzetting in soort bezit rond peildatum van 1 januari

Overige maatregelen

Ondernemers

- ▶ Meer budget MIA, EIA, VAMIL
- ▶ Verhoging ruimte WKR naar 1,92% over eerste € 400.000 loonsom
- ▶ Onbelaste reiskostenvergoeding gaat naar € 0,22 per km
- ▶ Onbelaste thuiswerkvergoeding gaat naar € 2,13 per dag
- ▶ Afschaffen FOR
- ▶ Snellere afbouw zelfstandigenaftrek
- ▶ 30% regeling in loonbelasting versoerd

Overige maatregelen

Ondernemers

- ▶ Meer budget MIA, EIA, VAMIL
- ▶ Verhoging ruimte WKR naar 1,92% over eerste € 400.000 loonsom
- ▶ Onbelaste reiskostenvergoeding gaat naar € 0,22 per km
- ▶ Onbelaste thuiswerkvergoeding gaat naar € 2,13 per dag
- ▶ Afschaffen FOR
- ▶ Snellere afbouw zelfstandigenaftrek
- ▶ 30% regeling in loonbelasting versoerd
- ▶ Jubelton wordt afgeschaft
 - Bij schenking in 2022 mag besteding nog in 2024
 - Ook mag schenking in twee termijnen (2022 en 2023)
- ▶ Periodieke gift tot maximaal € 250.000 aftrekbaar
- ▶ Middelingsregeling wordt afgeschaft

PRINSJESDAGONTBIJT 2022

Dank voor uw aandacht!

VOLG ONS OP:

gorkum
next

INNOVATIE EN ONDERNEMER- SCHAP IN DE REGIO

Het platform voor inspiratie en ondersteuning voor startende, groeiende en gevestigde ondernemers. Ben jij klaar voor GorkumNext?

[Ik zoek een mentor](#)

[Ik ben een mentor](#)

KERNGETALLEN Q2 2022

34

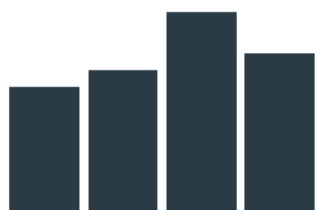
mentoren zijn momenteel
actief voor GorkumNext

15+

STARTUPS GEKOPPELD
AAN MENTOR

gorkum
next

WEBSITE

1000

websitebezoeken

LINKEDIN

551

LinkedIn-volgers

75

Berichten

300

Likes

15.862

Weergaven

Tot ziens!

Rabobank

samen verder met
VISSER&VISSER